

A

1289

11.

MTA KÖNYVTÁRA
KÉZIRATTÁR

AKADEMIAI LEVÉLTÁR

1870

KÉZIRATOK

1 — 100/1870.

754. sz.
869

A magyar tudós-társaság tekintetes Titkárságának
Pesten

Dr Skabó Dávid és Dr Farkas Balázs megyei orvosoknak
f. év III^{ik} negyedéről fűtő légűnési és egészségügyi jelenségek,
a math. és természettudományi bízottság felmérése leendő
további felhasználás végett megküldjük.

NKalló 1869 December f. 8 + n. tartozó közgyűlésből

2. dft mell.

Dr. Farkas Balázs
1° aljegyző.

Fabócsi megye közönsége

5. Vener 1876 jan. 2.

I
A III vna. p. 1000

A tizedes mérték- és súlyrendszernek Magyar-
országban leendő behozatala tárgyában a vezetésem alatt
álló ministeriumban az előmunkálatok megtételén,
szükségeseinek találtatott, hogy a magyar királyi kormány
részére egy alapmérték és alapsúly szerkesztése meg,
melyeknek alapján a mértékek és súlyok hitelesíté-
sére szolgálандó mintamértékek és súlyok készítenődök
lesznek.

A magyar tud. akadémiának 1867. évi Október
haviában kelt átiratához csatolt véleményében alaps-
mértékül illetőleg alapsúlyul azon platinából ké-
szült méter és kilogram ajánltatik, mely a Nagy
Károly féle birskei gyűjteményből jutott az akadémia
tulajdonába, és mely használat előtt a párisi levél-
tárban őrzött méterrel és kilogrammal volna összeha-
sonlítandó.

Miután azonban okvetlenül szükséges, misze-
rint a törvényes alapmértékül szolgálандó méter és
az alapsúlyul tekintendő kilogram a magyar állam
tulajdona legyen, van szerencsém a tisztelt elnökséget
felkérni, sziveskedjék aziránt nyilatkozni, vajon

A magyar tudományos akadémia tiszt.
telt elnökségének

Festett

• mely feltételek alatt volna a magy. tud. akadémia
hajlando' a fennemlitett métert, és kilogrammot az
államnak átengedni; valamint egy arra képes, sa-
aratott egyéniséget kijelölni, kit a Sáriskán eszkö-
lendo' fennemlitett összehasonlítással megbizni
lehetne.

Pesten 1869. évi Deczember hó 29-én

Lorincz J.

G. Verhem 1870. jan. 3.

V^o Esterket

1. puzyn

(1870 Jan 30.)

March.

1870

8. Václav 1870 jan. 3.

Ber 1870. január 3.

Tekintettel titoknok úr!

Hörszött sorokfájás és az azal egybelőtt
nehedségem miatt mai napon nem
mehetek be a Lovinák. Igen
sajnálom, hogy e tárgy aharatom ellen
sokáig elhúzódik. — Ma folyó körté-
rendkívüli nagygyűlésor nyitván os
ülés tartatnak, erre a tárgyat igen
alkalmasnak találom; mert a nagyobb
közönséget érdekelni: Különben pedig
a 24-ken tartandó nyelvi és fejtudomány,
nyelvi — vagy pedig a 31-én leendő összes
ülésre való leendő. Remélve névben
mikorra se fejtik, mindegy; azért a nap
kitűzését s. titoknok úrra bízom,
és kérem, méltóságos úr valamilyen ala-
demi szolgálat a meghatározott
napot tudomásra adni.

Mely tisztelettel maradván
Önnel

képf. szolgálja
Máté János

Udvarhelyi János

Tekintettel

Udvarhelyi János
úrnak, a m. kir. akademián
titoknok úrnak

Ber 1870

Kérjük e lapot aláírva vételi elismervényül a Magyar Tudományos Akadémiának visszaküldeni.

Wir bitten dieses Blatt unterfertigt als Bestätigung des Empfanges an die „Magyar Tudományos Akadémia“ zurückzusenden.

A könyvek jegyzéke

melyek esomagban szám alatt

pesti könyvkereskedő által küldettek.

A

I. A Magyar Tudományos Akadémia részéről.

Verzeichniss der Bücher.

welche in Packet mit Zahl durch

Ferdinand Eggenberger

Buchhändler in Pest abgesendet wurden.

An *den Verein für die Hessische Geschichte und Alterthumskunde Darmstadt.*

I. Von Seite der „Magyar Tudományos Akadémia.“

Archaeol. Közlemények. VI: 1. 2. VII: 1. 2.

Budapesti Szemle. XI—XXXV. für.

Almanach 1868: 1. 2.

Jegyzőkönyv III: 1. 2. IV: 1. 2.

Előző listák folytatása és fűzetes kötetekkel

az előző listákhoz

Darmstadt 24 Juni 1869.

Dr. Rittner.

bejeg. Tóth, K.

Érl. jan. 4. 1870.

14
G.K.

II. Mások részéről.

II. Von Andern.

Alulírt ezennel elismerem, hogy a fentebbi jegyzékben
főszámlált könyveket kezembe vettem.

Ich Unterfertigte bestätige hiemit, dass ich die oben an-
geführten Bücher empfangen habe.

J^o. (Wittmann,
Lehrer am Gymnasium

2

Tekintetes Titkár Ur!

Fogy alulról haránt első költözésükre az ide melletti
kelt munkával kedveskedni bátorkodok, és
leginkább az, mert a m. t. Akadémia háson
tartalmu mű megírására pályázatot nyi-
tott.

Mintán^{er} a nyilvántartásnak már át van ad-
va, nem pályázhat; Emlékeim örömmel fog-
aromban szolgálni, ha Tekintetes Ur azt kö-
lön leíráspéldányul szivesen elfogadja.
Legmélyebb tisztelettel

Zámol Decemb 16. 1869.

alacsony szolgálja
Varga Mihály
kall. plébános

2
E.H. Jan. 4. 1870.

$\frac{15}{L.K.}$

A vallás és oktatási m. kir. ministertől.
2442g. szám.

A magyar tudomány. egyetem wa-
gyonairuk, valamint a közalapítványi alapok
kíméletése tárgyában a képviselőháshoz tett
kétféle rendbeli előterjesztés. Két r. példányát: van
szerecsém. és elnökségnek. / alá-
írtan tiszteltteljesen átküldeni. -

Budaörs 1869. évi December hó 16. án.
Ministeri meghagyásából.

Kugyás Lajos

ministeritanácsos.

A magyar tudományos akadé-
mia elnökségének.

20

1870

$$\begin{array}{r} 18 \\ 18 \times 15 \\ \hline 270 \end{array}$$

24
9 Vetter 18th Jan. 5.

Dec, Jan. 3. 1870.

Lipula barinwa,

Batır vazzok herbele (!), miltizatañal az itt maná
 kimutatarok alajján e diñkhat a ftt jaksimel
 beggera utabánpozni, s mind kettonket (Wearett is
 cageant) pírvesen kiderítetái.

Wesszéligen kék ch. hozolém a mielőbbi utatörő
tatást. Jelen.

tatár. Jelen.
 Near most ~~am~~ hogy a ~~székely~~ néma néve is
 köbök.

Man hätte denken mög a d
 Sept. 25. in Kitchener, as Alameda

Ha el mar kishem, igy ved
melli'kete lagolnak.

1/2 ha adjoin mine from
east, Magdalen is, a fine red

Ph
Jo

A meghívás el-
döntése jan. 7.
Lukács

25. Jón 1870. jan. 7.

Tekintetbe Titolul Ur.

Becs, felhívása folytán batorvagyor va-
lójolui, miszerint az illető oktatási érte-
kelet csatlakozott utóbbi egybehívandó
volna; megjegyzem azonban, hogy a Szko-
lay és a fáy pályadíji munkára
a örvénytan anyai oktatás tisztele és
a kérdés és azért a bírálat is talán
legilletesebben akkor tartozik, el-
ben a Dóra-díjra a Nemzet. és Párt.
bizottság hozta indítványt a ké-
rdés, és erre nézve az utóbbi felhívat-
va bírálatot kijelölui.

Ennek folytán Kérem Tisztelt Tit-
olul uras. fiv. és a ör

2
venyrtudományi oktatás f. h. 10re
vagy kettszáz d. u. s. órára érteret-
le melőtt megkérni, sőt a dolgot fon-
toságánál fogva (főleg Tóth Lőrinc
Tanár Úr Jeleve) megvárni, mint
hisz a pályakezdetek indítványozói
váltak a szorgalmat sőt megjelölés
különösen figyelemre méltó is.

Az írás valamelyik mellékletében
tartalmaznak meg, úgy, hogy az illető ok-
tatás helyi utasítás nem fog megpróbáltatni.

Köszönettel

Kálmán Gyula

1
Szept. 6. 1870.

6370. az 1869.

A Magyar Tudós Akadémia
Elnöki Igazgatóságának
Tiszteletére.

A Törvényben megjelölt elnöki művektől járó
kötelező példányokat példányként
törvény, hogy a m. k. múzeumnak
átadott könyvek száma az ide
csatolt jegyzékben előírt darabok
hiányoztak, melyek valószínűleg a
lek: Akadémiai Igazgatóságának
aktáiban szűnnek megkülönböztetett
könyvek közzé keveredtek.

Mennyiben tehát ezen könyvek
az ottani könyvtár számára járó
peldányokon felül csak ugyan oda
juttatni volna, hivatalos be-
jelentéssel megkeressük a Elnöki
Igazgatóság, mindezt a m. k.
múzeumnak átadni, és ennek történetét
tudunkra hozni fejeződjék.

Törvény 1869. December 22-én

A Polgármester
Gyuttyi
Lé

27 Veram 1870. jan. 7.

k.k. 33
840.

1850. é.

10.

Az illető törzsi közegek részről feltérjlesztett f. évi
október, és november havi eső "mészi" ösleletnek jegyzékai
/ alatt ide-mellékelve tovább használatra törtélt.
tel átküldetnek

Budán 1869. évi December hó 25^{én}

Minister ir. helyett a ministeri tanácsos

Mihály

A magyar tudományos Akadémia terméskertjének osztály Fehér
tithéri hivatalának

26 Vetus 1870 jan. 7.

2

Főméltóságú Minister úr!
Kegyes Uram!!

Csekély könyvtáramban Magyar ország bányajogát a leg-
régibb időktől - 1053-1856-ig - tartalmazó könyvek -
összesen 26. dban - létezvén, hogy ezen - magán egyének
által talán csekélységre becsült, azonban Hazánk tu-
dományos intézetében minden esetre saját értékeiben
elismerni - könyvek az enyémektől megmenekvén
ezekkel a Magyar tudományos Akadémia nagybe-
csü levelezését csekélyben gyarapítani okajtam; minél
fogva mely tiszteletem nyilvánítása mellett esedezem:

Kegyeskedjék Főméltóságod - mint a Ma-
gyar tudományos Akadémia elnöke ez általam fel-
ajánlott csekély új évi ajándékot a Magyar tudomá-
nyos Akadémia nevében kegyesen elfogadni; s azt ren-
delteke helyére a Magyar tudományos Akadémia
nagybecsü levelezésébe helyezni.

Boldog új évi kívánatom nyilvánítása mel-
lett hódoló tisztelettel vagyok Budán 1869. december 30-án

Főméltóságú Minister úrnak

Brunner Antal
k: Szent István nyugalomban
és Rósen Bányán.

21
Erl. jan. 8. 1870.

28
L. K.

Herrn Tukan, Alie
Grunaustr. Nr. 70.

31
1870. El. jan. 8. 1870.
Tisztelet Arany J.
Lőrincz úrnak.

Az ide csatolt 3 kötet "För-
fören. Tidskrift" A finnországi
Jogtudományi Egylet" részéről
Ökrös Balint L. úr úrhoz és kérem
egy letenni lott Magyar jogtud.
Egylet kármára. Ennek nem
létében Ökrös B. úr e
jogtud. folyóiratot, hogy azt
Közhasználatuá tesze, a
M. Akad. Könyvtárába kívánja
átteletni.

Tisztelettel

Budenz
alkalmaz

2
Szon tisztelt Uraságod!

Mindenek előtt köszönetet kérek, ha jelen soraimal uraságodat
terheltem, a pesti Lászlóban olvasom, miként általam beküldött galjári
Váma egy robusz története, szívesen azért levén vissza utasítva,
mert a valódi név, és az alkallommal használt álnevek dronok: -
a valódi nevem német, azaz Jönbrungrs kisasszony, a mint a Váma kiér-
teben ama levélke is bizonyítja, tehát én álnevül képheggyi
fel, én ugy hiszem ez elég az név, mert hiába kutatnának képheggyi
után, mert csakis mint Jönbrungrs vagyok ismeretes lakhelyemben -
felhírem tisztelt uraságodat méltóztatnék a köbéli Szindusabot aranal
e cím alatt beküldeni.

Jönbrungrs János

Tatár

Komárommegye

12
Kelt Tatár Január 6-ikán
1874

33 Lila 1870-jan. 7.
9.

Nagyméltóságú Minister ur.

Van szerencsém felkérni nagyméltóságodat, kegyeskedjék a m. t. Akadémia f. é. január hó 17-ki degyes ülésén megválasztott akadémiai elnököt ~~Dr.~~ Cötvös József és alelnököt Lónyay Menyhért ö nagyméltóságát ~~hozta~~ az akadémiai alapszabályok értelmében (41. 43 §§.) legkegyelmesebb megerősítés végett ö cs. és apost. kir. Felségének felterjeszteni.

Az Akadémia rendeletéből a főtítkár helyett

Nagyméltóságodnak

Pest, 1870, jan 19-ken.

mely tisztelettel

aláíratos szolgálja

Rónay József

osztálytitkár.

34

K.K.

1870.

34
9. Vasár 1870. jan. 7.

Teljesítes Főnök úr!

A mathem. és term. tud. osztályunk
munkái ülésszám bejelentés előadásomat
kérném a jövőre 10. és 11. ülése is bejegyezni.

Szily Kálmán felolvasza

Gregus Gyula

"Hó" és "nehézség"

csinálni "hátalagott" érdekesét.

Kitűnő sifellel vágott

Budapest 1870. 6. 11.

aláíratottal

Szily Kálmán

1. tag

Bejegyezni 6. 11. 70.

Kérjük e lapot aláírva vételi elismervényül a Magyar tudományos Akademiának visszaküldeni.

A könyvek jegyzéke,

melyek csomagban szám alatt

Eggenberger, Ferdinand
pesti könyvkereskedő által küldettek

A Kir. fő-reáliskola
s. igazgatóságának.
Kassa.

I. A magyar tudományos
Akadémia részéről.

Ev'könyv XI. 9. II.

Archaeol. Közlem. VIII: 1. 2.

Nyelvtudom. Közlem. VI: 1. 2. 3.

Statist. s. termész. Közlem.

IV: 1. 2. V: 1.

Magyar tört. társ XIII.

Monum. celt. Okm. XI.

Monum. celt. kelt. VIII. XIX.

XXIII: 1. 2.

A m. nyelv. Szótár V: 1.

Almanach 1868: 1. 2.

To be receipted on the opposite page and returned to the „Magyar tudományos Akadémia“ at Pest, Hungary.

List of books

Contained in package, numbered

and forwarded through

bookseller at Pest

to

I. Presented by the Hungarian
Academy.

Ertesítő. 1867: II-17. sz. 1868:

1-18. sz.

Történeti tudom. Értekez. VII. sz.

Törvénytudom. Értekez. III-IV. V. sz.

Philos. Értekez. IV-VIII. szf.

Természettudom. Értekez. IV-XII. szf.

Mathem. Értekez. I. II. III. sz.

Nyelvtudom. Értekez. I. II. szf.

II. Mások részéről

II. Presented by others.

Alulírt ezennel elismerem, hogy a fentebbi jegyzékben előszámlált könyveket kezemhez vettem.

I hereby acknowledge the receipt of the works mentioned in the preceding invoice.

Kassán 1864 évi Január hó 30^{án}

Polák Ferenc
igazgató
bejegyz. Takar. X

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA.

Pest, 18 *68.* nov. *30.*

A magyar tud. Akadémia részéről a mai napon az alább megnevezett pesti könyvkereskedőnek az ide mellékelt jegyzékben kitett könyvek a végett adattak át, hogy azokat rendeltetésök helyére juttassa. Fölkéretik az intézet, melyhez a könyvküldemény czimezve van, hogy a vételi elismervényt aláírva visszaküldeni sziveskedjék. Ha ezen elismervény egy év leforgása alatt hozzánk vissza nem érkezik, annak jelétül fogjuk venni, hogy a küldemény eltévedt, vagy hogy az intézet munkálkodása megszűnt. Kéretik továbbá minden intézet, hogy ha a magyar tud. Akadémia könyvküldeményeiben valami hiányt tapasztal, azt az alulírt titkárnak jelentse be, hogy a tudomásunkra jutott hiányt, a mennyire lehet, elháríthassuk vagy utólagosan kipótolhassuk. Minden közlés, tudósítás vagy könyvküldemény a magyar tud. Akadémia titkárához czimeztessék, s vagy közvetlenül annak, vagy pedig valamely hiteles pesti könyvkereskedőhöz küldessék.

A magyar tud. Akadémia nemcsak az intézetek tárgyalásait, értesítőit, évkönyveit kéri, de köszönettel fogad minden közleményt és nyomtatványt, melyek a tudományokat és művészeteket gyarapítják, így különösen földképeket, almanachokat, könyvtári lajstromokat is. Nemcsak az újabb, de a régiebb tárgyalásokat és tudományos folyóiratokat is nagy örömmel fogadja.

A magyar tud. Akadémia az intézet vagy mások által más magyarországi intézeteknek és egyes tudósoknak szánt könyvküldeményeket is szívesen átveszi, hogy az illetők kezéhez juttassa.

Mély tisztelettel

alázatos szolgája

Arany Lajos
(titkár)

The Hungarian Academy of sciences (Magyar tudományos Akadémia) forwarded this day through the bookseller, named on the opposite page, the publications presented to you and enumerated in the accompanying list. An acknowledgment of their receipt should be made to the undersigned. Should the acknowledgement thereof not have arrived within a year's date from present, we shall consider it as a proof either that the parcels have miscarried, or that the Institutions, to which they have been sent, are in an inactive state. — If in the series of the publications presented to you by the Hungarian Academy should be some deficiencies, we should be happy to complete them, and to forward the publications desired. All communications, letters and packages for our Academy may be sent immediately to the secretary undersigned or through some bookseller accredited of Pest.

The Hungarian Academy of sciences desires to obtain all the publications of their correspondents including transactions of societies, journals, almanacs, maps, catalogues of libraries, in general all such publications, which can contribute to the improvement of arts and sciences. We should be very glad to obtain not only the recent publications, but also the early series of scientific transactions and periodicals.

Letters and donations of books for other Hungarian Institutions, bodies or individuals may be also sent to the Academy; they will be transmitted to their respective destinations.

Very respectfully

your obedient servant

A Kassa-i kir. főcáttanoda igazgatóságától.
44 sz.

A magyar tudományos Akadémia Tisztelt Titkari Hivatalnak

A múlt évben vett könyvküldeményre vonatkozó díjazásom
súvédeiből visszamaradván, a mulasztást azon kérelem,
mel pótolja az igazgatóság, miszerint az intézetet erensúl-
is becses küldeményével szerencsétlenül megrögzíték.
Kelt Kassán 1870. évi Január hó 5^{én}.

. Golák Kertész
igazgató

No 7054/S.

Herrn Hofrath
Herrn Hofrath von Trany, Secretär der
Königl. ung. Akademie der Wissenschaften.
in
Pest.

Mit Bezugnahme auf die gefällige Zus.
schrift vom 29. d. J. Z. 648/r befehle ich mir, die
Herrn Hofrath in der Anlage für Herrn
Emerich v. Frivaldsky eine neue für das
kaiserliche Hofgütliche Genüßrecht zu übergeben.
Wien am 6. Jänner 1870.

Für die General-Direktion.

Ar illos jegye megkapam
Pest Jan: 9° 1870. Frivaldsky Imre

37 Vetnem 1870. j'ron. J.

Trivalssky v. t. úmal.

A Magyar Tudományos Akadémia Titkári
Hivatalának.

Dr. Vécsey Tamás esperjesi jogtanár a fogyasztási egyesületekről
vö, és vélem 584. n. alatt közlött értekezése, ezen társadalmi
tekintetben nagy fontosságú társulatok lényegét, különböző
osztályait, hasznát mind nemzetgazdasági mind erkölcsi
szempontból, történetét, statisztikáját, végre alapítási módját
 tárgyalja.

Az egyes szakaszokban az illető kérdések alapos fejte-
getése, a világos és rendszeres előadás előnyével párosul,
és merre a tudomány általános elveit hazánk viszonyaira
alkalmazván, az utóbbiakra különös figyelmet fordít.

Mind fogva ezen értekezést, tekintettel szakirodalmunk
állására a kiemelésre méltónak tartom.

Pest január 4. 1870.

Dr. János J. J. J.
a magyar akadémia rendes tagja.

39 Lőh 1870. jan. 10.
K.

A

Magyar Tudományos Akadémia
Társasági Hivatalának

Dr. Pauler Tivadar rendes tag vele.
még A fogadásai jegyzékét is ér.
tőkére felelt.

1505, XXI. 12. 69.

40 Jóté 1870 jan. 10.
9.

369.

Yoldal

Kérjük e lapot aláírva vételi elismervényül a Magyar Tudományos Akadémiának visszaküldeni.

Wir bitten dieses Blatt unterfertigt als Bestätigung des Empfanges an die „Magyar Tudományos Akadémia“ zurückzusenden.

A könyvek jegyzéke

melyek csomagban szám alatt

pesti könyvkereskedő által küldettek.

A

Verzeichniss der Bücher.

welche in Packet mit Zahl durch

Ferdinand Eggenberger

Buchhändler in Pest abgesendet wurden.

An die Oberlausitzische Gesellschaft.
Görlitz.

I. A Magyar Tudományos Akadémia részéről.

I. Von Seite der „Magyar Tudományos Akadémia.“

Évkönyv XI. 9. 10. II. 12.

Archaeol. Közlem. VII: 2.

Monumenta Archaeol. I: 1.

Statist. és nevezetg. Közlem. V: 1.

Monumenta. Script. XIX. XXIII: 1. 2.

Történettudom. Értekez. VII. sz.

Magyar tört. tár XIII.

Török-magyarok tört. emlékei III.

Rupp: Budapest helyrajzi története

Almanach 1868: 2. 1869.

Értekez. 1868: 5-20. sz. 1869: 1-8. sz.

Budapesti Szemle XXXII - XLII. kötet.

1506. 21. XII. 69.
MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

Pest, 1869, den 26. Juny.

A Magyar Tud. Akadémia részéről a tulsó lapon megnevezett pesti könyvkereskedőnek az ide mellékelt jegyzékben kitett könyvek a végett adat-
tak át, hogy azokat rendeltetésök helyére juttassa.
Fölkéretik, hogy a vételi ismervényt aláírva visszaküldeni sziveskedjék.
ezen elismervény egy év leforgása alatt hozzánk vissza nem érkezik, annak jeléül fogjuk venni, hogy küldemény eltévedt. Kéretik továbbá

, hogy ha a Magyar Tudom. Akadémia könyvküldeményeiben valami hiányt tapasztal, azt alulírt titkárnak jelentse be, hogy a tudomásunkra jutott hiányt, a mennyire lehet, elháríthassuk vagy utólagosan kipótolhassuk. Minden közlés, tudósítás vagy könyvküldemény a Magyar Tud. Akadémia titkárához czímezendő, s vagy közvetlenül ahhoz, vagy pedig valamely hiteles pesti könyvkereskedőhöz küldendő.

Teljes tisztelettel

alázatos szolgája

titoknok.

Von Seite der „Magyar Tudományos Akadémia“ wurden am heutigen Tage dem unten benannten Pester Buchhändler die in dem beigeschlossenen Verzeichnisse aufgeführten Bücher zur Weiterbeförderung
ersuchen die

Empfanges zu unterfertigen, und der „Akadémia“ zurückzusenden. Wenn im Verlaufe eines Jahres nicht so müssten wir dies als einen Beweis dass die Sendung nicht an ihren Bestimmungsort angekommen ist. Zugleich ersuchen wir

die Mängel, welche bei den Büchersendungen der „Magyar Tud. Akadémia“ vorkommen sollten, dem Sekretär anzuzeigen, um denselben vorbeugen oder das Fehlende nachträglich übersenden zu können. Jede Anzeige, Mittheilung und Büchersendung möge an den Sekretär der „Magyar Tudományos Akadémia“ adressirt, und derselben entweder unmittelbar, oder mittelst einer accreditirten Buchhandlung in Pest übersendet werden.

Mit besonderer Hochachtung

ergebener Diener

J. Arany
Sekretär

Von unsigen fünfzig jüdischen
angeführten und beiführend
den zu Anfang der
Hundertjährigen Gedenkfeier der
Wissenschaften
Gedenk d. 21. XII. 69.
Prof. Kure
Bekannt
begeg. Tarkai

1869. 21. XII
1869.

An den Herren des Maggors
Indemianer Akademie
von Adony

Post.

Eggenbergerische Buchhandlung

1404 j. l. sz.
1869

Méltóságos Igazgatói Tanács.

A Magyar Tud. Akadémia pénztárána növekedését a folyó évi július 10-én kelt igazgatói tanácsai határozat ítélményében a Magyar Földhitelintézet folyó évi október 3-án átvette.

Miközben ezen átvételről a Méltóságos Igazgatói Tanácsot értesíteni, s a pénztár állásáról gróf Karolyi György úr Országgyűlési elnöksége alatt intézetünk felüldöttséi által fölvesz jegyzőkönyv egy példányát bemutatni szeretnénk, van: nem hallgathatjuk el azon meggyőző, ésúndos, hogy az Akadémia vagyosáinak kiértékelése s egyidejűlegbe is jövedelmek növelése végett mulasztatlanul szükséges a pénztárban mielőbb gyökeres átalakításokat bevezetni és elvégezni.

Az Akadémia pénztára, amint az Főh. Lőrincz pénztárnok úr által az említett napra átadott, hozzávetőleges összegekben s a jelenlegi törvényhatósági praxissal - követelési értékeiből áll:

1.) 50,000 ft névértékű záloglevel a 90	53,100 ft
2.) 141,500 " " földterhmentesítési kötvény a 80	113,200 ft
3.) A 3 pont alatti államkötvények mintegy	10,100 ft
4. A 4 " " nemzeti kölcsönkötvények mintegy	9,800 ft
5. A 5 " " vegyes részvények értéke " "	13,500 ft
6. A 6 és 7 " " Lakáselőjárati kötvények " "	35,200 ft
7. A 11 " " követelések magán-adósságból " "	33,000 ft

Összesen 267,900 ft.

E követeléssel szemben az Akadémia tartozása a jegyzőkönyv 13 pontja szerint csak 187,800 ft-os.

Ez egyeztetni összeállítás már eljögge kísünteti, hogy az eddig követelési rendszerrel mielőbb meg kell változtatni.

Íme az Akadémia 6 Zolós kölcsönökét vesz föl (melyek aronban mellékletjakkal együtt 6 1/2 Zolós kerülne) s az alatt oly intézkedéseket tart bevezetésben, melyek kisebb Zolós jövedelmek.

A kamatkülönbörést tehát minden esetben az akadémia részére
hozandóságos. Ez az is a lazasatlanti költő részére, s végül
minyiben a tönkrejutásnak is járvalna.

Effigintább meggyőződésről, ha a mellékelt jegyző-
könyv 3. 4. 5. pontjai alatt elvontak iratlapjairól és részleteiből
ben megvizsgáljuk. E körlet a legkülönbörőbb fajú, kisebb-nagyobb
összegű, részint részvényes részint részvény nélküli, részben
kamatozó részben nem kamatozó iratlapjairól áll, azaz részint
világosan magánhordja letelezésének jellegét. Ha valamely
jótékony adomány által bármely fajú iratlapok egyike az
akadémia juttatásába befolys. megtartatott, az véglegesen
akár hozott jövedelmét akár nem, és akár kéjviselet, akár nem
valódi iratlap.

Ely papír körlet mellett illuzoriussá válék minden vagyon
mérték minden költségvetés. Ezek kamataiban az akadémia jöve-
delme nem csak az iratlapokra elforgácsoltatik, hanem egy-
részben bizonytalanná is válék, mert a magán társaságok
részvényeiben az osztalék biztosítva nincs, hanem az évi üz-
let-eredménytől minden nemű mellék körülmény attól ke-
telkesedik föl. Igaz, hogy a részvények némelyike jelenleg talán
sőbbet hoz a 6-7%-nál. De felfogásunk szerint hasznát ke-
vés társaságának költés a bérlet költségeinek díszsége s jövedel-
met az elvont mag nem határozható osztalékban bizony-
talanságokba bonyolítani soha nem szabad.

Az említett 3. 4. 5. pont alatt papírokat tehát min-
denek előtt eladani járvaljuk. Ezeknek körülbelül 33.400 ft-ra
tehető, bár ezt bizonyosan meghatározni nem lehet, mert
néhány papír az eddigi kereslet alatt részint elvétel által,
részint egyéb ok miatt teljesen letelezésre vált. El fogunk
azonban követni minden lehetséges módon, hogy a legjobb-
an iratlapok részére.

A befolyó pénz az adósságot törlesztésre lenne fordítando.

Ugyan ezen célból teljes iratlapok s lehetséges legkorábbi idő-
alatt be kellene hajtatni a 11 pont alatt, mintegy 3300 ft-
sra magántőkefelvétel, melyek 5 és 6%-ra vannak kiadva,
mikor maga az akadémia 6 1/2 és 7%-os fixet tartozásait.
Lajnos, ha a kiadott kölcsönök biztosítva mincennek, sőt köm-
lő költés még egykorú kötelezvény által nincs elismertve.
Ez azonban annyival sürgősebben kell rögzíteni behajtásukat

elrendelni; mert ha ítélték jelenleg bizonytalan, időtelével sem
fog az biztosabbá válni. Ha talán nevezetű fenyegeté az ala-
demia, am. derüljön az ki minél előbb.

Ehhez harmadik tétel: a talapértémszámban 5% al
heverő pénznek fondithatók az adósság törlesztésére.

E három tétel összevont követelés összege adna.

1) Szajrók eladásából	33,400f
2) Magán követeléseiből	33,000f
3) Talapértémszámból	34,200f

összesen 100,600f

Ezen összeget vagy földtehermentesítési papírok el-
adása által lehetne kifizetni, vagy az alapítványi tőle befizet-
tetésis mozgalmanni minden lehetséges módon.

Mert valóban igen kevés és igen ritka az alapítványi
tőle állapota is.

Több mint hatvan azon alapítványok száma, me-
lyekről alapítványi kötvény, sőt egy részük aláírása is nincs
az akadémia birtokában. A kért kötvények pedig nincsenek
semmi jogi intézkedés által biztosítva.

Hi képezt meg határozni azon nevezetűeket, melyek
az akademiát érhetik?

A nagy kedvű alapítók örököseiben, fájdalom, nem
mindig találhatók föl azon buzdalom és azon garancia,
mely magának az alapítványnak reményében is nevében megvolt.
Nem egy tétel van már is az alapítók jegyzékében, melyet nem
nézhetünk aggodalom nélkül. Hogyan lehet majd az aka-
demia érdekeit elég korán gondoskodni ott, hol az elhunyt
alapító nemcsak alapítás egy könnyelmű utód megkísérlésé, sőt
se juttatva önmagát is?

Az alapítványok kamatai nem fixettednek elég pro-
san. Vannak például 5-6 éves hátraleltok is, igen oly alapí-
tónál, kik kötelezvényt sem adtak. Ezért nézve, úgy véljük,
szigorúan kell föllejoni, s bebiztosítani a tőle törvényes uton,
ha lehet. És ha talán nem lehet hadol bizonyosodás a körül-
mény, s ne várnak asszand ily illusorius összegek az ítélt
közé.

Nem csekély bajnak lett okozója továbbá azon eddig kö-
vetett elv, hogy az alapítványi ollevélek a legcsekélyebb összegek-
ről is elfogadjassanak. Fordul elő például néhány 10-50 ffor,

sőt az egynevezess. kamatot nem hozo' alapítványok "oszá-
ban néhány 20-25-30 fős alapítvány is melyről több-
nyire még kötelezvény sem adatsz.

Ezen ajró' alapítványok után legköbb esetben a kamat
is igen pontosanul fixesedik. Mily kezesi nekirigetes akar
artan, ha ily 2-3 fős kamat illetményt felvölös levelet,
s nyugtát kell több ízben vettülden, nem is említve azt,
hogy nem fixesedik esetben a törvényes eljárást venni igénybe
majdnem lehetetlen.

E kisinyesség az által vélnöd eljés vehetni, vagy
legalább a kamat bekajthasát kellőleg biztosítani, ha
kimondaszik hogy jövőre az akademiá alapítványok csak
közjében, illet' ajró'okban, vagy betáblázás által biztosított
magan költségelben fogadjasnak el. Sőt az az elvot kaj-
sanöd nem csak a jövőre, hanem a jelenlegi kisebb alapítvá-
nyokra is kiterjesztetni, s a kisebb alapítókot igazgatók sa-
návi körlevél által felhívásni, hogy vagy fizesvöd be ala-
pítványait, vagy adjanak jéxalogilag biztosított köl-
vényeket. Ha végig telintünk ezen kisebb alapítók jég-
zelen, s köztük vámos, orvagosan ismert nevü férfiak
sálalunk, megfogunk györödni arról, hogy e felhívás
nem maradsa eredmény nélkül, s nem csak újabb öm-
gettel gyarapításá kemelhesöd az akademiá jén-
sát, de előegitene biztosítását is jövövelmeröb-
bítését is.

Egy nevezetes állásot képez továbbá az akademiá va-
gyonában az épületetk itéte is. Hogy a vagyonmérleg
orabályozásúleg föllehesen állisana, szükségos lesz eset
sétet egy határozott összegben megállapítani, akár az
éjritési költségét akár valamely meglökölös becsát me-
rint véve föl, hogy ezen összeg a vagyonmérlegben állan-
dúan helyet foglalhasson.

Megemlítjük itt, bár e kérdés nem a földhitelinté-
zet s az akademiá köztös viszonyra, hanem coufrán az
akademiá saját ügykezelésére vonatkoz, hogy az utal-
ványozásot is kajtandó lesz részletesen szabályozni.

A fentebb említett juli 10-iki igazgatósági hatá-
rosat 7. pontja megállapítja, hogy az allandó diádá

sok, minő a rendes szagok, merleztök, szírviseletök fizesései,
cselöletök béré, ruházati, szállásbeli és fa-illetménye, és az
adósságot kamatai, az év elején fogynak egőre előre
utalványoztatni. Megállapítsák, hogy a biróságok köls-
égei, az irói jutalmak és szírviseletijak, a könyvvezet-
és, folyóiratok, iradaiért költött bevezetésére szükséges
összeget a budgetben előre fölvevesse összeget erejéig a tit-
kár által utalványoztatnak.

Értekezésemben még az ipületek fenntartására,
javításokra, fűtésre, világításra, szírviseletre, és
vábbai az Esterházy kéjszárkölségeire, valamint a jog-
viszonyokból származó illetékekre és díjakra a budget-
ben fölvenni szokott általános összeget illetőleg meg-
határozni, hogy az utalványozás a gondnok elöter-
jesztésére az akadémiái egyéb elnök aláírásával törté-
nik, és a szükséges utalvány könyvet a gondnok vezeti.

Ezinden szabályozásra vár talán az akadémián nyom-
tatással és könyvvezetéssel szemben fennálló
különböző viszonyok, a mennyiben ők némely eladott
könyvek árával szembe tartanak.

Ha mind ezen elősorolt kérdések elintézésére a
Elsőbírók Igazgató-tanács által talán egy bi-
rosság küldetnék ki, melynek tagjai kellő idő-
mentelve az ügyek tüzetes tárgyalására, elölönösen
az alapítványok romlás állapota és illetőleg
rehabilitációnak és állás, egyenlő
meghatározás az elintézés, meglegetnek azok
bizottságát és intézés, - és minderről, mind által-
ban az ezután követendő keresési eljárásról vélemény
és javaslatot terjesztésének a Elsőbírók Igaz-
gató-tanács elé: intézetülnék ezen ügybeli ki-
kérdezési kérséggel segélyt nyújtásának a mun-
kálásban.

Végül meg kell jegyezni, hogy intézetünk
megbízottai az átvétel alkalmával természetesen
szigorúan a Magyar Földhitelintézetet képviselve,
nem tartanak feladatuknak figyelmeztetést a pénzár

irásbelinek eredetie vagy a felmútatott egyes tétel
indokolásának mérlegelésére kitérjécseni.
Kiváló szívesselem

Pesten, 1870 január 7-én.

Csengery A.
igazgató-tiloknok.

41 Vörösi 1870. jan. 12.
J

A Magyar Földhitelintézet jelentése a
A M. T. Akadémia vagyoni állásáról.

A Magg. Tud. Akadémia Palota gondnokától

Figyelemre Járó Tanács!

A tisztelettel előírt szerenussel a magy. Tud. Akadémiai Palotának folyó 1877^{iki} évi gazdálkodási cselekvéseiről, az épület rendben tartására, fűtésre, világításra és a többi, szükséges rendes kiadásairól a következő kimutatást előterjeszteni.

Sorrend	Nevetesen	Rendes kiadások összege		Rendkívüli kiadások összege	
		f	+	f	+
1	Tűzfű 45 öl a vágatással és fuvarozással együtt ölenként 22 ftal	990	-		
2	Tűzfű 16 öl ölenként 14 ftal . .	224	-		
3	Legszesz világításért és kisebb kijáratosi munkákért	700	-		
4	Az öfres termék, és képlár palloinak tisztogatásáért és viaszral beeresztéséért	671	-		
5	A házi fűmet elhordásáért periódikusan	48	-		
	Összesen	2633	-		

Sorszám	Nevével	Rendes		Rendkívüli		Sorszám
		kiadások összege				
		f	+	f	+	
	Összesen	2633	-			
6	Az Esterházi-féle képlárba egy vas ablaktábla lakatos, kőműves, és mázoló munkával együtt	250	-			
7	A tisztogatás és furolásra, hó elhordás stb.	500	-			
8	Házi szerek (: sójón, olaj, gyertya, rongyok, tűz- tő kendők stb.)	80	-			
9	Kisebbségi kőműves munkákra	100	-			
10	" ácsmunkákra	50	-			
11	" általános munkákra és kijavításokra	150	-			
12	" lakatos munkákra	200	-			
13	Hűvelő munkákra és ablaktisztításra	400	-			
14	Kisebbségi kőműves munkákra és kijavításokra	100	-			
15	Keménysíttatásért	140	-			
16	Kályha kijavítás és tisztításért	100	-			
17	Badargos munkákért a fedélzetten	200	-			
18	Az órák rendben tartásáért	30	-			
19	Új évi ajándékok	50	-			
20	A Pala földemény kijavításáért	80	-			
21	A Teraero Falaj becséftéséért	60	-			
22	A városnak fizetendő járandóság a viávere- tekért	237	-			
	Összesen a rendes szükségletre	5360	f -			
	Dezen kívül a Nagyméltóságú Elnökség által javaslatba hozott udvar kikövezés- re szükségeltetnek			1174	16	
	A Nagyméltóságú Elnökség hivatala probá- jába egy pamlag és karosszékek			300	-	
	Összesen	5360	f -	1474	16	

Veszem 1871. jan. 18.

48

A magy. Tud. Akadémia
Tekintetes
Targato' Tanácsának

Rainpuch János
gondnok

előterjeszti a palota
gardársati pénzügyeinek
nek költségkimutatását
1871 dik évre.

A magy. Tud. Akad. Salota gondnokától

Tekintetes Igazgató Tanács!

A tisztelettel alolírott szerencsétlenek a M. Tud. Akad.
démia Salotájának anyagi szükségleteire utalványozott
és 1870 diki évben kifizetett összegekről a kimutatást elő-
terjesztani.

Sorok	Nevetesen	fűtés, világítás stb.		anyagok és vízvezeték		1869 évről hátra maradt munkák költsége	
		f	+	f	+	f	+
1.	Az 1870 ^{diki} évi April 27 ^{ke} kell határozattal, Fűtés világítás Liftfogatás, javításokra és be- szerzésekre engedélyeztetett.	6600	-				
	Rendkívüli költségekre és az Észterházy keptarra	600	-				
	Összesen	7200	-				
2.	Az anyagok és vízvezeték előállítására			4644	-		
	A lefolyt 1870 ^{diki} évben kiada- tott a fűtési, világítási és fogatási költségekre, beszerze- sére	7200	-	4644	-		
	Alkötet	7200	-	4644	-		

Nevezetesen	Futó és villag. társ. sége		Árnyékot és mosszat		1869 évi hátramaradt jelműlt		Cselekedő munkák		Épít. 1870-ig előre kiadott	
	f	u	f	u	f	u	f	u	f	u
Alvétel	7200	-	4644	-						
szekre valamint az Éphrházy keplés padratanak beérkez- tése, jártaokra sll. éf. szekre	6864	55								
A mosszat és árnyékot elő- állítás költségeire az ed- dig bemutatott jelműlt szekre			897	80						
Épít. tehát a költségek zártan felvett épít. költségek hátramaradt és	335	45	3746	20						
hátramaradt még, mely épít. költségek a még bemutatandó jelműlt fel- adásokra elővigyezetek lépnek. Munkában ezen épít. költségek kívül oly munkálatszerűt meg- lyek még 1869-ig ki- tették és a jelműlt csak 1870- ig adták be, az utó- mellé kell kimutatni sze- rint kifizetett az illeté- kes aláírások alapján					6022	19				
Végül a cselekedő munkáinak ellátása, mely eddig a fizetési nyelven fordult elő, - újabb határozat szerint a gondnok sze- madása alá becsátatván 1870- ig és e száma kiadott							343	69		

Nevezetesen

A feloldati kimutatás szerint tehát kiadott
a Magyar Tud. Akadémiai palota anyagi felelősség
letére 1869 évi November hó 29^{ik} mint a fizetellel
alokítottak működése napjától kezdve az általa
előterjesztett számlák alapján, és pedig:

1. A fűtés, világítás, liftelegatás, járítás, kisebb befizetési
sekre és az Epitaphház képlés partiójának beorosz.
léseire 6864. 55
2. A vizvezeték és árnyékszékre az eddig bemutatott
számlák alapján 897. 80
3. Az 1869 áit ében végzett munkákért utólagosan be-
mutatott számlák alapján 6022 19
4. A család vég ruhakészítési mint rendkívüli kiadás . . . 343 64

Összesen tehát . . . 14128 f 18.

A Tökintetes Igazgató Tanácsnak

alazatos szolgálója
Ráinyeczko József
gondnok

Venem 1871 jan. 18.

47

1 mell.
2

A Magy. Tud. Akadémia
Tekintetes Igazgató
Tanácsának

Rainpeltz József
gondnok

előterjeszti a M. T. Akadé-
miai Palota anyagi szükség-
segleire 1870 dikt. éven
kifizetett jámlak összege-
inek kimutatását.

1 drb. melléklet.

Kimutatás

Azon összegekről, melyek még az 1869^{ad} évben a M. Tudt Akadémia Palotájában teljesített munkákért hátramaradt pénzleteknek kifizetésére szolgáltak

Sorszám	Nevéhez	Sztrakt érték	
		f	sz
1	Käuser János kőfaragó a kőház kővelkértében készített munkákért	160	35
2	Schwab Henrik falafodó	347	53
3	Diescher József építész	3431	85
4	Jugendlieb János az Akadémia vaspenz-fekréjé- nek a földhitelintézethez átköltéséért 7/2 szeg	35	—
5	Saulich Angelo a Balconhoz fruksegelt Cement burkolatért	122	90
6	December havi kiadások a Palota lifthozatásánál ei kisebb befizetésekért	122	96
7	Hörvén: Töltek (kifizetett. októb 17 ^{ad} 1870)	146	87
8	Mészáros János márcslo munkákért	60	50
9	Légszusz társulat 1869 évi December hónap	75	88
10	"Humanitas" Reizvány társaságnak a házi premiet elvonásáért 1869 évi Aug 1 ^{ad} okt. 31 ^{ig}	8	—
11	Roth Samu üvegesnek	210	80
12	Lapenta József kemény lifthozatásnak 1869 évi	108	04
13	Králík Samu orásnak	19	—
14	Új évi ajándékokra	47	50
15	Strohoffer János ácsmesternek a tetőfeszítéset megevesztéséül végzett munkákért	705	41
	Összesen	5602	59.

Sorjain	Nevezetesen	Örökös	
		f	g
	Összes	5602	59
16	Prokaszka András János	94	10
17	Bürgermeister Antal Kulcsinátó	313	-
18	Pifko Endre Lakatos	12	50
	Örökös	6022	19

Seppen 1871 - ein Januar hoba.

Rainmuth-Jouff
gezeichnet.

K. k. priv. österr.
Kunst- u. Literatur-Gesellschaft.

in Wien,
Stadt Minoritenplatz 7.

N°. 24.
1866.

Man bittet
höflich um die Beantwortung
zu erwidern.

Ungelesene Briefe
werden nicht angenommen.

Wien am 11. Jänner 1870

Ihre
die löbliche Direction
der ungar. Akademie der Wissenschaften
in Pest.

Die
Ihren Entzungen betreffend, die mit pflichtgemäßer
Note vom 29. d. M. d. 64. remittierten sind bereits
abgehandelt worden. In dem Jahr pro 1869. für die fürwählige
Linie in Verbindung mit dem Namen des Herrn Franz
Privatdozent Mitglied der ungar. Akademie der Wissenschaften
sind im Aufsatze nicht mehr vorhanden. In dem Jahr pro 1870
zur gefälligen Entfaltung von den dortigen
Herrn Dienststelle zu übermitteln.

Die General Direction

Jung

Mit Respekt

Privatdozent Jung

21
Erl. jan. 17. 570.

53
L.K.

24779 szám.
869

1 db
A „ Studiij della lingua umana
na” című munkát szerző dr.
Alessandro Gherardini ajánlókát
ex interest könyvtára részére ezen,
nel megküldöm.

Budán 1870 évi Január 8-án
Minister úr meghagyásából.

Árpád József
osztálytanácsos.

A magyar Királyi Tudományos
Akademiának.

55

1870

Szépén virgálat után mint a pöfékzárak
hol fontos igazsággal gyarajto' értkezője
a Nyitván Oficiály valamely köregeben
kiadadnak véleményezéi

8. júl. 7/70.

Jóldozat.

Hasonlóképen véleményez

8. júl. 11. kén. / Átvezetővel.

36
1870. E. Hunt July 12. 870

Tekintetes Titoknok ur.

A nemzeti színház igazgatósága részéről az idei
Teleki-féle pályaművek megbirálására
Szigeti Főszef és Paulay Ede urak kérétték
fel. Szigeti ur lakik a Gyöngyözyak utczá,
ban 3-ik szám alatt, Paulay ur pedig a ke-
repesi uton 63 szám alatt.

Miről midőn a Tekintetes Titok-
nok urat hivatalosan értesíteni szerez-
ném volna, kiváló tiszteléssel maradok
Pesten, január 16-án, 1870.

A Tekintetes Urnak

aláíratos szolgálja

Csepregi Lajos,
titkár.

Ext. Jan. 18, 1870.

57.

3-I
1870.

Kivonat

az Elő (nyelvi és neptudományi) osztály 1870 jan. 24-én tartott
ülése jegyzőkönyvéből.

Pulcsky László osztályelnök elnöklése alatt jelen voltak:
Balla Géza, Mór, Tóth László, László, László.

}

19. Mátay László l. t. a Konstantiná-
polyból legújabbán érkezett négy Cor-
vin-codexet mutatván be cikkeket,
közvetlenül, eszmékre kitérve,
melyekről folyó a kitérő indit-
vány fogadtatás el:

az osztály felhívja az akadémiát
össes ülés, hogy figyelemmel legyen
is a Konstantinápolyban lévő Cor-
vin-műadványaira fordítsa.

Jegyzet

Szalai László

osztálytitkár

600
1870

A vallás és közoktatási magyar királyi minisztériumtól
1646 eln. sz.
1869.

i. 16. / A magyar királyi pénzügyminisztérium megkezdése foly.
tán küldöm az akademiának a pénzügyi tiszti
névtár 1869-re megjelent első évfolyamának egy péld.
dányát.

Budán 1869 December 31-én

B. Eötvös Lajos

A magy. tud. akademiának
Pesten.

61
1870

35
1870.

A magyar tudós társaság nagyméltóságú Elnökségének!

Egyházmegyéim jelen évre liadott névelőjéből van jelenem egy prél.
/ d. d. a. Smélt. Elnökségnek huzafini üdvözlésem kife-
jezése mellett, tisztelettel megköszönöm.
Ezer, 1870. évi Január 17-én. —

Larsadine, Albert
Ezer.

A magyar tudós Társaság Smélt. Elnökségének!
Ezer.

62

1870

1485

Magyar Tudományos Akadémiának.

A vezetésem alatt ministerium
statistikai szakosztálya által kiadott
"Hivatalos statisztikai közlemények"
II. évfolyam 2, 3 és 4-ik füzetét rem-
szendően a m. tud. akadémiának
egy példányban használat végett
tiszteltetéssel megküldeni.
Pest 1869 december 30-án

Minister meghagyására

Vélemény

65

1870

190. sz.

A
ml. kir. Academia-palota Fettes
Hárgondnoksága

Pesten.

Válaszul folyó hó tén. kelt becses közleménye-
re, van szerencsénk a Tekintetes Hárgond-
nokságot értesíteni, hogy az Academiapala-
tában rendelkezésünkre bocsátani szán-
dékolt 56 öl pinceraktárt 560 frt, sxo-
val öt száz hatvan forint, évber mellett,
és évnegyedenkint előlegesen tartérendőfi-
zetés föltételével, folyó 1870. évi májusi-tól
bérbe vesszük.

M. kir. bányatermék-árúda Igazgatósága.
Pest, 1870. február 3

Benedek
M.

73

Nagyméltóságu Elnök Úr!

A magyar korona országainak területén létező
államvagyonról Ő Császári és Apostoli Királyi Felir-
géhez intézett Előterjesztésemből a magyar tudományos
Akadémia könyvtára számára egy tiszteletpéldány
ide mellékelve külön küldeni, őfainte tisztele-
tem nyilvánítása mellett maradok

Nagyméltóságának

Budán 1870. évi Január 10^{én}

aláíratos szolgálja

L. Nagy

Nagyméltóságu

Báró Eötvös József

vallás és közoktatási miniszter úrnak

mint a
Magyar Tudományos Akadémia
Elnökének.

132 25/11 70

V. dt. ch.

illegible

Erl. febr. 1. 1870.

76
L. H.

Győry Erzsébet, szül. Köck saját és gyermekei Anna, Sándor és Lajos, ugyszinte rokonai és barátai nevében mélyen szomorodott szívvel tudatja forrón szeretett férje illetőleg atyja

Győry Sándor urnak

mérnök és a m. t. társaság tagjának

folyó hó 1870. évi marczius 9-én esti 6 órakor életének 75-dik és boldog házasságuk 25-dik évében végelgyengülésben történt gyászszos kimúltát.

A boldogultnak hült tetemei pénteken f. hó 11-én délután 4 órakor fognak a helvét vallás szertartása szerint beszenteltetni és a kerepesi út melletti közsirkertben örök nyugalomra tétetni.

Pest, 1870. marczius 10-én.

(Lakás : Józsefváros, naputeza 7. sz.)

Elisabet Győry geb. Köck gibt in ihrem sowie im Namen ihrer Kinder Nina, Alexander und Ludwig, als auch aller Verwandten und Freunde die schmerzliche Nachricht von dem Ableben ihres vielgeliebten Gatten resp. Vater

Alexander Győry

Ingenieur und Mitglied der ung. Gelehrten-Gesellschaft

welcher am 9. März 1870. Abends um 6 Uhr im 75. Jahre seines Lebens und im 25. Jahre einer höchst glücklichen Ehe an Altersschwäche selig in dem Herrn entschlafen ist.

Die irdische Hülle des theuern Verblichenen wird Freitag den 11. März Nachmittags 4 Uhr nach reform. Ritus eingeseget und auf dem Friedhofe nächst der Kerepescher Linie zur ewigen Ruhe bestattet werden.

Pest, den 10. März 1870.

(Wohnung : Josephstadt, Sonnengasse Nr. 7.)

Örményi

F. k. 80
1870.

Dr. Montalembert Károly, a francia Institut
és akadémikusnak is 1858 dec. 16-án választott
történelmi és irodalmi tagja, a hírlapok
karlojicának szerkesztője (már az 14. évi párisi
kongresszus) meghalt.

L. 84.

„A m. k. tud. egyesem bölcsészeti hallgatói
önképző köréről.”

Szintetes Bizottmány.

Minden tudományos irányú társulat legfőbb feladata: céljának megfelelő könyvek s folyóiratok gyűjtése; mert ez, - míg egyfelől a tagokat gyorsabban ösztönöz a tudományra, addig más részről - a társulattal, két éltető pártban is tekinthető, mint a melyekben hordja a naggya-lehetőség csöppjeit.

Ent, k. i. könyvtára gyarapítására tartsa ki társulatunk is egyik feladatául. Társulatunk azonban most, midőn fennállásának csak második évébe lépett, sokkal csekélyebb pénz-cerével rendelkezik, hogy sem a drágább könyvek s folyóiratok megvásárlására, előfizetés útján képes volna. Ugyan a körünk egyik bizottmányi gyűlésén elhatároztuk: kéressel járulni úgy egyesek, mint társulatokhoz, akik s a melyektől társulatunk meleg pártfogását s támogatását remél.

Megbízásom folytán tehát egész titkossággal járulok a Sz. Bizottmányhoz azon alázatos kéresemmel, hogy évi kiadványait körünk részére (Egyetem épület. III. emelet.) díjmentesen legyesse kedjével megküldeni.

Titkossággal maradván

A Sz. m. k. tud. akadémiai bizottmányának
Pest, január 14. 1870.

Hetyey György

e. i. titkár.

A m. l. tud. egyetem bölcsészeti hallgatói önkéntes kö-
reiről

A m. tud. Akadémia Felintetes birótt.,
mágyarák

Hiböl

Helyben.

83
/ 5. K.

Est. 1870.

A m. tud. Akadémia palota gondnokságától

Nagyságos titkár úr

Mellőrtatott engem a múlt Január hó 29^{ik} 40/ek.
j. a. kelt levelében megírni, hogy Takács István úrnak,
mint kinevezett főtitkári segédnek, a berháztan engedett
3 probától álló szállást a főbeírtól kiefköszöljem.

Emek következtében alakatosan jelentem, hogy a
főbeírt Diischer József úrhoz még az nap álmenvén, ne-
ki megírásomat felmutattam és felpóllítottam, hogy egy 3
probától álló szállást mutasson ki, és ha azt Takács úr el-
fogadja a j. hó 1^{én} a benne lakónak mondjon föl.

Diischer úr rögtön kijelenté, hogy sem az első sem a
második emeleten 3 probától álló szállással nem rendelkezhet,
mert ezek répiant nagyobbak, répiant fkerődés mellett vannak
kiberélve. —

Rendelkezhető állapotban, mint mondá tovább, — jelen-
leg csupán az első emeleten Brachfeld állal bére birtlakás
áll mellyest 1400 ft éri bére fizetetik, ezen lakásnak egyik
kisebb osztályát ő maga jánsekörök elfoglalni május 1^{én}, —
azonban a lakásnak nagyobbik osztálya is mellyet átengedhetne
csak egy nagyobb és egy kisebb probától, egy ~~egyetlen~~ szobát, — és csak
lomtárának háfnálható udvari probától, konyha, kamra, és elősz-
bától áll.

E körölményt Takács úrral én azonnal körölttem, mire
Diischer úrhoz együtt álmenvén maga is meggyőződött, hogy három
probától álló szállást sem az első sem a második emeleten
nem kaphat, ezután megtekintette a Brachfeld fele szállás

naggyobbik osztályát, - de aronnal kijelenté hogy neki 3 szobára
lévén szükség a szállást elnem fogadhatja. -

Ekkor Diécher úr azt válaszolta, hogy ha okvetlenül 3 szo-
bára van Takács úrnak szüksége a naggyobbik szobától egy vékony
kőzfal által lehet kettőt csinálni; - mire Takács úr egy napra
gondolkodási időt tartván főnn magának, ennek elmúltával
a kőzfal általi elválasztásba szükségét beegyezt; mi által
a szállásügyi kérdés elvégre megoldásra jutott.

A kőzfal felállítására is az ezzel összekötött munkálatok
éperint 7. é. Majus 1^{én} napján aronnal megkezdendő lévén
ezen munkát költségvetését mely önkösen a f. alatt ide meli
kell kimutatás éperint 308 ft 50 k. ténen, azon köré mellett
besziftem dé; hogy - a mennyiben a költség viselését Ta-
kács úrtól kívanni nem lehet, s pedig azért nem mivel nem o-
ra oka hogy 3 szobától álló lakás nem kapható, - méltóságok
ezen önközet annak idejében az Akadémia penztársátsági fe-
derését a nagy méltósági Elnök úrnál kifejeződni, amnyival
inkább mert a mint tudom Takács főúr is a főtársi se-
géd dolgait már a múlt Január hó 29^{én} fogva végezi, a
szállásbeli javálmát pedig csak Majus elejétől fogva
fogja élvezni. -

A főbíró Diécher főúr is a fenn említett munka-
latok elvégzését a költségvetésben kitett önközet előállításai
képf. is az átergözött é. Takács úr által elfogadott szállás-
díj bért 800 ftban határozta meg, a mennyiben a Brach.
felső felső szállás kisebbik osztályát melyet magának tart
meg 600 ftba fránitotta. -

E fránítás ellen a fennforgó körülmények között
éperíthet tenni nem lehetvén 800 ftot akar Nyolcz
frán forintot lesz azon önközet, mely annak idejében a

nagyobbik ofitályát, - de aronnal kijelenté, hogy neki 3 szobára
lévén szükség a szállást elnem fogadhatja. -

Ekkor Diecher úr azt válaszolta, hogy ha önkellenül 3 szo-
bára van Takács úrnak szüksége a nagyobbik szobától egy vékony
kőzfal által lehet kettőt csinálni; - mire Takács úr egy napi
gondolkodási időt tartván fönn magának, ennek elmultával
a kőzfal általi elválasztásba szükségből beegyezett; mi által
a szállásügyi kérdés elvégre megoldásra jutott.

A kőzfal felállítására és az ezzel összekötött munkálatok
sperint f. é. Május 1^{én} napján aronnal megkeresendőek lévén
ezen munkák költségvetését mely öfvesen a f. alatt ide meli
kell kimutatás sperint 308 ft 50 nt téves, azon kéris mellett
terjesztém elő; hogy - a mennyiben a költség viselését Ta-
kács úrtól kívanni nem lehet, s pedig azért nem mivel nem ő
az oka hogy 3 szobától álló lakás nem kapható, - méltóságok
ezen öfveset annak idejében az Akadémia penztárából fe-
derést a nagy méltósági Elnök úrnál kifizetőköltségre, amennyivel
inkább mert a mint tudom Takács János úr a fotilkári se-
géd dolgait már a múlt Január hó 29^{én} fogva végezte, a
szállásbeli javadalmát pedig csak Május elejétől fogva
fogja élvezni. -

A főtörő Diecher János úr a fenn említett munka-
latok előállítását a költségvetésben kitett öfvesért előállítani
képt, és az átengedett és Takács úr által elfogadott szállás-
díj bérét 800 ft-ban határozta meg, a mennyiben a Braeh.
feldt fide szállás kisebbik ofitályát melyet magának tart
meg 600 ft-ra fixálította. -

E paritás ellen a fennforgó körülmények között
éprerékkel tenni nem lehetvén 800 ftot azaz Nyolcz
száz forintot lefekt aron öfveg, mely annak idejében a

a Takács úr terméskelbeli juttatásait a főberlő
által fizetendő évi bérepegből leírando lépven.

Nagyrágoi Takács úrnak megkülönböztetett
díjazással maradok

alaxator polgári
Ráimprekó János

1870 évi február 3^h

Verden 1870 febr 83

$\frac{85}{L.H.}$

Elm.

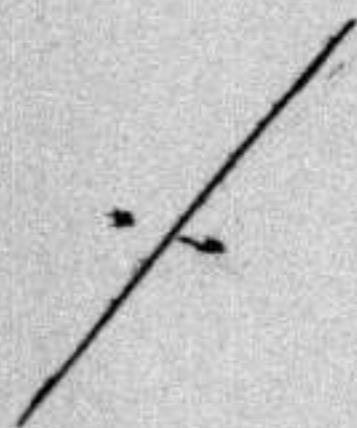
Költségvetés

Az Akadémiai berház első emeletén átlatalkendő frál-
lással frakségelt munkák öfvegeiről

Méret		Egyes á	Öfven
0 1 "	Nevezetesen	f r	f r
0.3.'6"	Köbmérték téglá falazat	84 f-	49 . -
1.1.6	négyszet méret kovács padló felfűdés	4 .	5 -
1.1.6	" " új kovács padló lerakás	22 -	24.50
1 drb kélhányja ajtó egészre felfűdöl			
ve egyet a már meglevőkkel .			52 -
1 drb nagyobb és egy kisebb kályha . . .			125 -
2 próba kifestése . . .			50 -
Öfvenen -			308 f 50x

Beírva 1870 február 2⁴

L. Ester

Kivonat,

a tud. Akadémia 1870 márcz. 7-én tar-
tott kis ülése jegyzőkönyvéből

73 (16) Olvassait az osztály értekezlet
véleménye a Goroce alapítványból kitűzen-
dő pályakérdésre nézve, mely a pályakér-
dés kitűzését halasztatni kéri s a követke-
ző indítványt ajánlja az osztály figyelmébe:
mint hogy 30 arany pályadíj jelenleg már se-
kélyebb összeg, mintsem anyagi tekintetben
elősegíthesse a pályázás sikerét, szövege-
sét az összes ülés arra nézve, hogy az ala-
pító utódja beleegyezésével oly módon sa-
bályozzassék a pályázat, mely szerint a Goro-
ce-jutalom emezén nem minden második-
éven, hanem csak minden negyedikben tū-
zassék ki s 30 arany helyett 60 legyen a pá-
lyadíj.

Az indítvány elfogadva, az összes
ülés elébe terjesztése határoztatik.

Örkney 86
1870.

Jólt 1870 febr. 12.

95
L.K.

Kérjük e lapot aláírva vételi elismervényül a Magyar Tudományos Akadémiának visszaküldeni.

Nous prions de renvoyer cette feuille signée pour servir de reçu à l'Académie hongroise.

A könyvek jegyzéke

melyek csomagban szám alatt

pesti könyvkereskedő által küldettek.

A

I. A Magyar Tudományos
Akadémia részéről.

Liste des livres

envoyés dans paquet sous le No par

libraire à Pest

à l'Académie Roy. des
Sciences.

Amsterdam

I. De la part de l'Académie hongroise.

- + Toldy: Corpus Grammaticorum l. h. veterum
- + Ev'könyv XI. g. II.
- + Nyelv-tudom. Közlem. VI: 2. 3.
- + Archaeol. Közlem. VII: 2.
- + Statist. és nemzetz. Közlem. IV: 2. V: 1.
- + A m. nyelv szótára V: 1.
- + Értesítő 1868: 1—18. sz.
- + Magyar tört. tár XIII.
- + Monumenta. Diplom. XI.
- + Monumenta. Script. VIII. XIX. XXIII: 1. 2.
- + Budapesti szemle XXXI—XXXIX füz.
- + Rupp: Budapest története

Almanach 1868: 1. 2.

Történettud. Értekez. VII. sz.

Philos. Értekez. V - VIII. sz.

Törvénytudom. Értekez. III - VI. sz.

Nyelvtudom. Értekez. II. sz.

Mathem. Értekez. II. III. sz.

Természettud. Értekez. VIII - XIII. sz.

II. Mások részéről.

II. De la part d'autres instituts ou des particuliers.

Alulírt ezennel elismerem, hogy a fentebbi jegyzékben
előszámlált könyveket kezemhez vettem.

Je reconnais avoir reçu les livres énumérés dans la liste
précédente.

C. J. Mattles
Secrétaire gén. de l'Académie
royale des sciences d'Amsterdam

Kyéz. Tel.

101-200/1890.

3
A föníciai tanulmányok jelen állapota

Esmun-^{és} arar, sidoniai király sirirata
írta)

Dr. Kohn Samuel a pesti israel. hitközség hitronoka

Szerző e dolgorakban rövid, de elég világos vázlatot adja azon kutatásoknak, melyek a kevés fennmaradt föníciai nyelvemlékek felderítése körül, eddigelé tettettek, rá mutatván egyrészt mind jóra tapasztalatra a hibákra, melyek kíválsképen onnan eredtek, hogy a magyarokat inkább mintsem bevallották volna, hogy ők vagy amart nem értik, jobbnak látták félre hallott szöveget kókolni, és föníciai kifejezéseknek elter, neordelni.

Az történelem- és nyelvészeti bevezetés után, az arar szerző az eddig ismeret legterjedelmesebb, föníciai feliratoknak Esmun- arar sidoniai király siriratának, általa kevéssel magyar fordítását.

Nekem e dolgorakra, általában e következő "örre," vételeim vannak, melyeket kérek szerző urral a végezt köölni, hogy, ha azoknak jónak találja, dolgora, tal arakhoz képest igazítsa ki.

Elso megjegyzésem az, hogy szerző ^{nek} amint előadásából látom, minsem tudomása a legújabbban 1856-1858 Davis eltkör ur által Tunis közelében tett felfedezésekről, melyek folytán föníciai feliratokkal ellátott 73 tábl. lád állítottak felt. Ereket Dr. Heidenheim a Deutsche Vierteljahrschrift für Englisch-Theologische Forschung und Kritik "cimü munkájában ismerteti, és oly jegyzeteket kíséri, melyek az eddigi kutatásokra

Az Országos Múzeumban gondatlan.

sok világos derítenek.

Második megjegyzésem az, hogy szerző"ur fordító,"
sának csak akkor lesz megigari tudományos becsé,
ha költi előbb a felirat átiratását, akár héber, akár la-
tin betűkkel, miután anélkül nehéz elsalátni, hogy és
miken olvasta az egyes kifejezéseket.

Harmadik észrevételém szerző" előadását illeti; mely
elég szabatos ugyan, de nem eléggé magyaros, sőt,
sok helyen hibás szerkesztés. ezen tehát mindenre
igazítani kell, hogy kiadásra alkalmas legyen.

Egyébként a munka egészen véve jó, és tudomás,
nyos irodalmunkra néve nyereségnek mondható.

Pesten Február 14-én 1870

Ballaży M^o

Vettem 1870 febr. 15.

105
L.K. 13
1870 vettem febr. 15.

Vereen 1870. febr. 15.

106

L.H.

398

Kérjük e lapot aláírva vételi elismervényül a Magyar Tudományos Akadémiának visszaküldeni.

Wir bitten dieses Blatt unterfertigt als Bestätigung des Empfanges an die „Magyar Tudományos Akadémia“ zurückzusenden.

A könyvek jegyzéke

melyek csomagban szám alatt

pesti könyvkereskedő által küldettek.

A

Verzeichniss der Bücher.

welche in Packet mit Zahl durch

Ferdinand Eggenberger

Buchhändler in Pest abgesendet wurden.

An den Verein für Geschichte
und Alterth. Schlesiens.

Breslau.

I. A Magyar Tudományos
Akadémia részéről.

I. Von Seite der „Magyar Tudományos
Akadémia.“

Erdőny XI: 9. 10. 11. 12.

Archaeol. Közlem. VII: 2

Monumenta Archaeol. I: 1.

Statist. és nevezet. Közlem. V: 1.

Monumenta Script. XIX. XXIII: 1. 2.

Történetstud. Érteke. VIII. sz.

Magyar tört. társ XIII.

Török-magyarok tört. emlékei III.

Rupp: Budapest helyrajzi története

Almanach 1868: 2. 1869.

Érteke. 1868: 5-20. sz. 1869: 1-8. sz.

Budapesti Szemle XXXII - XLII. füzet

Emberismeret és Természetismeret 1870. évi kötet

Gyűjtemény

3. 40/870.

Alt

Hiermit beehre ich Sie, meine sehr verehrte Frau, mit der Bitte, Sie

zu

Post.

Überzähle ich Ihnen meine große Freude, welche ich bei der
Ihre Frau Altman überzähle ist, insbesondere für
die Unterbrechung der Zeit, die ich durch Sie
hoffentlich, dass diese Briefe mich zu Ihnen zu
sicheren Stellen zu erreichen für mich ist. Überzähle
bei Ihnen die Freude zu sein, und ich
sich ich sehr gerne gefandene Freude bei
Ihre Frau Altman die Bitte zu stellen, dass
sich selbst wollen ich die Freude der Freude
unterbrechung der Freude Alt. L., dass meine
Freude die Freude der Freude nicht gefandene,
unterbrechung der Freude zu lassen die Freude,
sich selbst.

Ihre Frau Altman

Frankfurt, 1870.

meine Frau,

Ihre Frau Altman Alt. L.

Meine
Freude

S. Meichenhöfer
Altman.

Venedig 1870. febr. 19.

~~107~~
L.H.

Tekintetes Magyar Tudós Akadémia!

A mely tisztelettel alulírottak alázatos kéréssel bálkodnak a tek. M. T. Akadémia eljárulni.

A tek. M. T. Akadémia magas feladatának elérésére - mely nem kevesebb, mint a magyar tudományosság minden leheto módoni emelése - nem csak közvetlenül munkát tagjainak nagy bevisi dolgozatai s a már meglevo tudományos erok serkentése is partolása által, hanem közvetve is, minden ily erok a jovo számára is biztositandó, azoknak zsenge korában ad kezükre gazdag művelődési eszközök, mirol fényes tanúságot tesz ama számos intézet, melyek könyvtárai a tek. M. T. Akadémia kiadványai, ban részesülnek.

A mely tisztelettel alulírott kérelmezők is a minden oldalú irodalmi önművelést tűrsék ki erőjökül, de távol a hazától, távol annak irodalmi központjától - bár a legjelesebb könyvtárak közvetlen közelében - éppen azon eszközök hiában szűkölködnek, melyek segítségével a nemzeti tudományossággal elegendőleg tarthatnának, s ex eszközök beszerzésében egyedül saját erőikre támaszkodni.

utasitva, ezt nem eszközölhetik oly
módon, minőben őknek megközelíté-
se igényelné.

Ezen indokokból azon alázatos ké-
relmeket bátorkodnak a telt. M. T. A.
Akademia színe elé terjesztetni, misze-
rint méltóságosok őket is részesíteni éven-
kinti kiadványaiban.

Alázatos kérelmük támogatására
bátorkodnak kérszékem. / és // mel-
líkelni folyamodásukhoz. Távollégyen
azonban, hogy elődeik áldozatkészségét
most tán vásárt jutni. s alázatos ké-
relmek meghallgatására ezen okmányt
alapján jogszíves képerni akarjanak. e-
zen okmányok egyedül is csak annak
bebizonyítására szolgáljanak, hogy a
mely tisztellel alólírott kérelmek
a telt. M. T. Akademia hegyére nem e-
gészen érdemtelnek.

Alázatos kérelmünk hegyes meg-
hallgatásának reményében maradtunk
a

Tekintetes Magyar Tudós Akademiának

Velt Béisen, 4^{ik} rendes gyűlésünkben
febr. 16^{án} 1876.

alázatos szolgái.

A Társaság irányítói magyar
irodalmi iskola tagjai.

Vesztem, 1870. febr. 17.

110
L. K.

A Tekintetes Magyar
Tudós Akademiának

Könyv. bizottság

A beisi Pázmány-intézet ma-
gyar irodalmi iskola tag-
jai a tek. Magyar Tudós
Akadémia évenkénti kiad-
ványaiért esedeznek.

Utólagos Nyugtatvány.

A Magyar Tud. Akademia Elnökségének s Igazgató Tanácsának meghagyásából *halál*
tisztelettel tudatom *Kegyetekkel* hogy a Magyar Akademia ~~alap~~
~~tőkéjéhez csatolt~~ ~~a Magyar Akademia~~ épületére felajánlott *137 austr. ért*
forintot, melyet hozzám beküldeni méltóztatott, a nevezett Intézet pénztárába bevettem.
Hazafiúi tisztelettel lévén *Pest, május 23. 1865*

Kegyetekkel

alázatos szolgája

Jóh. Kovács

a Magyar Akademia rendes tagja s pénztárnoka

A Tármány-Intézetbeli Kövencdőlékekhez.

Önök f. évi martius 26-ka alatt 73 a. é. forinttal voltak szívesek az Akadémia pénz alapja neveléséhez járulni.

Az Akadémia ez áldozatot oly hazafiai elismeréssel és szíves köszönettel vette, a melytelkes és meleg indulattal tették azt Önök le a haza oltárára.

Nevelti, sőt magasítja annak becsét e hazafiai indulat, mely annak záloga egyszer mind, hogy Önök, majd ha egykor szent hivatásuk betöltésére az életbe kilépendők, tudni fogják, miszerint a vállalkosság és erkölcsi ségen kívül a nemzeti művelődés terjesztésére is nyílik pálya, melyen áldásosabban működhetnek.

Ez öntudatot tartsa Isten ébren mindenkor az Önök kebleikben, s a siker, bár nem fényes és ragyogó, de mély és tartós legyen.

Mihely adjon a Magyarok istene Önöknek fejenként erőt, és hosszú életet.

Az Akademiának martius 28. tartott üléséből, 1859.

B. Eötvös József

m. elnök

Jollyfűz

titkár

Etablissement Géographique
DE
BRUXELLES

Fondé en 1830 par

PH. VAN DER MAELEN.

1re Division N° 12341

On est prié de rappeler dans la réponse,
la date, la division et le numéro de la présente.

ANNEXE.

*Pourri vous parviendra
par chemin de fer?
Echange.*

L'Etablissement Géographique propose à toutes les
Sociétés savantes, aux Auteurs et aux Personnes qui
s'intéressent au progrès des Sciences, d'échanger les
Objets suivants contre des produits de l'Etab^t Géogr.

- 1° Les Ouvrages scientifiques ainsi que les Mémoires
et les Bulletins des Sociétés savantes, les Publica-
tions des Gouvernements et des Villes.
- 2° Les Produits des trois règnes de la Nature.
- 3° Les Médailles et les Monnaies.

On s'empresse de faire parvenir le Catalogue
et les conditions aux personnes qui en feront la
demande.

Bruxelles, le 12 février 1870

Monsieur le Secrétaire,

J'ai l'honneur de vous
retourner ci-joint le reçu constatant l'ar-
rivée du précieux envoi des dernières publi-
cations de l'Académie de Pesth que vous
avez bien voulu me faire et de vous témoi-
gner toute ma gratitude pour la grande
libéralité que votre Société met dans la
composition de ses envois, cette libéralité
même est pour moi une cause de gêne, à
raison du peu de publications nouvelles
qu'un Etablissement fondé par un particu-
lier et continué sur des ressources person-
nelles peut en comparaison de ce qu'il
devrait pouvoir offrir pour arriver à
une juste réciprocité. — J'ose donc, Mon-
sieur, bien qu'à regret, vous prier par
ces motifs non de cesser vos envois mais
de les borner aux publications en lan-
gue latine (*Monumenta Hungaricae
historica*), car sinon je vous serais de

A Monsieur le Secrétaire de l'Académie des Sciences de Hongrie

plus en plus redevable chaque année sans espoir de m'acquitter envers vous.

- Aujourd'hui je vous annonce l'expédition pour la fin de ce mois d'un envoi composé de:
- 1re Carte de la Belgique, au 80.000^e, en 25 feuilles.
 - 2re Cartes du Royaume de Hongrie extraites du grand atlas de l'Europe publié en 1830. 9 feuilles.
 - 3re Belgique au 100.000^e feuilles N°s 6, 7 & 12 (suite à l'envoi du 9 février 1869)
 - 4re Les couleurs nationales belges. 1 brochure (2 exemplaires)
 - 5re Biographie de Th. vander Maelen et discours funèbres (2 exemplaires)

Les deux derniers articles sont en double afin que vous en remettiez un à Monsieur P. Uminski qui habite votre ville et qui a l'honneur d'être en relations avec vous.

Je termine, Monsieur le Secrétaire, en vous remerciant bien cordialement pour la continuation de vos relations, malgré la perte que l'Etablissement a faite l'an dernier par la mort de son fondateur et en vous assurant de mes sentiments de considération distinguée,

Th. van der Maelen

P.S. Vous pourriez même réduire l'importance de vos envois aux: Diplomataria

Prk. 1870. febr. 17.

iii

L. n.

Ö. v.

Kérjük e lapot aláírva vételi elismervényül a Magyar Tudományos Akadémiának visszaküldeni.

Nous prions de renvoyer cette feuille signée pour servir de reçu à l'Académie hongroise.

A könyvek jegyzéke

melyek csomagban szám alatt

pesti könyvkereskedő által küldettek.

Liste des livres

envoyés dans paquet sous le No par

Dominand Eggenberger

libraire à Pest

à l'Etablissement Géographique
de feu M. van de Maelen
Bruxelles.

I. A Magyar Tudományos
Akadémia részéről.

I. De la part de l'Académie hongroise.

Erköly XI: 9. 10. 11. 12.

Monumenta Archaeol. I: 1.

Statist. & nemzetg. Közlem. IV: 2. V: 1.

+ XII Monumenta. Diplom. XI. XII.

Monumenta. Script. XIX. XXIII: 1. 2.

Történelem. Erőlt. VII. sz.

Magyar tört. társ XIII.

Török-magyar tört. Emlékek III.

Rupp: Budapest helyrajzi története

Történelem. Erőlt. VIII - XV. sz.

Almanach 1868: 1. 2. 1869.

Erőlt. 1868: 1-20. sz. 1869: 1-8. sz.

Budapesti Szemle XXXI - XLII. füzet

II. Mások részéről.

II. De la part d'autres instituts ou des particuliers.

Alulírt czennel elismerem, hogy a fentebbi jegyzékben
összeállítását könyveket kezembe vettem.

Je reconnais avoir reçu les livres énumérés dans la liste
précédente.

14 février 1870.

Le Directeur de l'Établissement Géographique
de Bruxelles

J. van der Maelen
Bijz. Euh

Le directeur de l'Observatoire Physique Central a l'honneur de Vous offrir:

*Annales de l'Observatoire, année 1865, en Vous priant
en même temps de vouloir bien entrer en échange avec
nous.*

Veuillez accuser la réception de cet ouvrage.

Le directeur de l'Observatoire Physique Central

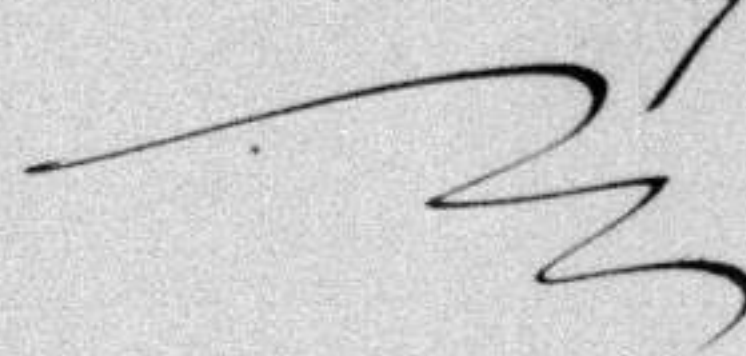
S. L. Wild

St.-Petersbourg, 14 octobre 1869.

Académie R. des sciences Hongroise à Bude.

21
E. K. 1870. Feb. 14.

96
—
L. K.

Серебряный век

8. sz.

Tisztelek Főiskár Ur!

Van szerencsém az I-ső osztály febr. 14-én tartott második ülése jegyzőkönyvéből átvenni az összes ülés elébe terjesztendő 10-ik és 11-ik pontok kivonatát, melyeknek előterjesztésére az osztály nevében, egyszersmind bátor vagyok felkérni a főiskár urat.

Tisztelettel maradtam

Pest 1870. febr. 18-án

aláírtas szolgálja

Gyulai Pál
osztálytitkár

Kivonat. az I-ső osztály 1870. febr. 14-én tartott ülése jegyzőkönyvéből.

10. Osztályfőiskár előadja a f. év Jan. 29-én tartott osztályértekezlet jegyzőkönyvének 7-ik pontját, mely szerint indítványoztatott, hogy „Kalevala” finn eposz magyar fordítása. Barna Ferdinandiól, melyet az Akadémia kiadásra elfogadott s az igazgatóságnak is feltérjesztett, mielőtt kinyomassék; kéressék meg az osztály, hogy az összes ülésben minden ilyenmű kiad., vagy előtti kinyomtatását sürgesse, mert habár a fordításban meg, előtűntek más nemzeteket, a kiadás késedelme miatt, előt utóbb valamennyitől meg fogunk előzetni.

Az indítvány elfogadtatván az összes ülés elébe terjesztetni ha,
határozatott.

11. Indítványoztatott, hogy minthán az akadémiai értekezések
Késő megjelenésének egyik legfőbb oka Késő befűrésésök, Kéréssek
föl az összes ülés oly rendszabály hozatalára, mely szerint az érte-
kezések kimutatásuk után negy nap vagy legfeljebb egy hét
alatt haladéktalanul befűressenek és küldetésök megindíttassók.

Az indítvány elfogadtatván az összes ülés elébe terjesztetni
határozatott.

2
Vetern febr. 19. 1870

114
K. K.

O. n.

A nemzeti befizetési vizár okfalta vesély elhárítása tekintetéből t.
. Elnökség ezzel megferentetv. hogy
a mag. Tur. Akademia dunaparti háza pinczéjét
a városi rakparttal egybefűtő alagút elárása iránt sürő-
ges előintézkedéseket, ahokint megtehető sivekfedjék, hogy a
Dunavíz állásának vesélyt hozható emelkedés esetében, em-
litett alagút rögtön eláratása akadálytalanul fogantatósít-
tathassék. -

Buda 1870. február 16^{ik}.

h. alpolgármester.

A vallás és közoktatási magy. kir. ministertől.
2373 szám

f. A magyar és erdélyországi közalapít-
ványi alapok, valamint a felekezeti al-
apok és görög keleti alapítványokról 1868.
évi szerkesztett társamadolásokkal van sze-
rensem az elnökségnek egy példány-
ban

f. aláírtan bizalmasan elküldet-
ni.

Budán 1870. évi január hó 29-én
Minister úr meghagyásából:

Vezdus Ruz
ministeri tanácsos

A magyar tudományos academia
elnökségének

El. Feb. 19. 870.

117
L.H.

Tisztelt Titoknok úr!

Vérsely Károly marosvásárhelyi plébános levelet és csatol-
mányait (Kövérinek egy, Karácsony Jánosnak 2 levelet)

1. Megajánlat erejével megküldönni. A beküldésnek
az Akadémia nevében közönyt mondva, és egyúttal
felkivon Tolgy János urat, hogy Dolenteinek nála levő
tisztelet levelet az Akadémiának átadja.

Budán 1870 február 20.

B. Eötvös László

123 / Verum 1870 febr. 22.
L.K.

scripsit. Michaelis. 1870. 1871.

Nagyméltóságu Báro, Elnök Ur!
Kegyelmes Uram!

Révainak Mártonfi József erdélyi püv.,
pökhöz irt levelét - alkalmásint
hatlyudalát -; Karinczy Jerecznek
Bucry Emil néhai Károlyfchervári
Kanonokhoz irt leveleit azon legalá-
zatossb kévéssel bátorodom Excellen-
tiád Kegyes szine elibe terjesztetni,
míózerint azokat Döbrenteynek u-
gyancsak Bucry Emilhez irt 12 levelé-
vel, melyeket használatra Nagyságos
Toldy Jerecz urnak általadtam, a
"Magyar tudós Akademia" számára ké-
gyesen elfogadni méltóztatassék. Ki
a legmélyebb tisztelettel maradok

Excellentiádnak

Maros-Társárhelyt 1870-kiján. 29én

legalázatosb szolgája
Jerezy Károly
főcserev-plébán.

Ad Henna 123
1. K.

Erkennet 1870 Jahr 21. Jan

Tekintetes és Tudos Főtthár Ur.

Azon gyöngéd kegyeles, mely hazánk Tudos Társasága iránt keblemben Vésza tüzként mindig lobogott: az által, hogy ugyanaz egyik pályaművet az 1869. april 13^{án} a Gorove díjjal jutalmazta, még inkább fokozódott. — Ennélfogva kedves dolgot sőt honfiumi kötelességet vélek teljesíteni, ha a hazai tudományosság egy más fő fóruma a magyar kir. egyetem által kiosztott hasonló sorsalma pályamunkám egy nyomtatott tiszteletespéldányával a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának is kedveskedem, miszt ezennel ide mellékelni illetőleg beküldeni. Szerencsés vagyok.

Egy úttal tán a szerényiség határait át nem lépő axon kéréssel vagyok bátor alkalmatlankodni a Fettes Főtthár Urnak, miszerint alulírtat pársorral az alája rendelt közegek által értesítettüi sziveskedjék, vajjon t. i. fog-e „Magyarország címere és stínei” című pályaművem sajtó alá bocsátatni hol, és mikor? vagy mily lépések seen-dők ez ügyben, s fog-e a kézirat a nyomtatás előtt áttetintésről nekem kiadatni?

Egyébaránt hazafiumi kegyelettel maradok

Tekintetes és Tudos Főtthár Urnak

Veszprémben 1870. Febr. 18^{án}

öröktlen őszinte tiszteelője

Ivánfi Edeff

Kegy. r. gyurm. tanár.

Vettem 1870. febr. 23.

125/
L.K.

305.

m. é.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi Február hó 18^{án} kelt legfelsőbb elhatározása, val, báró Eötvös Józsefnek a magyar tudományos akadémia folyó évi január hó 17-iki elegyes ülésében ezen akadémia elnökevé, és Lónyay Menyhértnek alelnökevé lett választatásukat legkegyelmesebben jóváhagyni, illetőleg a nevezetteket ezen minőségükben megerősíteni méltóztatott.

Miről a magyar tudományos akadémia, vonaskorápsal folyó évi január 19^{én} $\frac{34}{k.k.}$ szám alatt kelt felterjesztésére, sietek öröndetes tudomásul vétel végett ezennel értesíteni.

Kelt Budán, 1870. évi február hó 21^{én}

Andrássy

A magyar tudományos akadémiának

Pesten.

Evk. 1870 febr. 24.

~~127~~
L.H.

O. V.

311
J.M.E.

Nagyméltóságú Minister Úr!

A magyar tudományos Akadémia részéről, az igazságügyminis-
terium részére, az akadémiai épület első emeletén ké-
bértett fallás iránt módosított szerződésnek általam
aláírt két példányát, Nagyméltóságodnak oly tiszte-
letteljes felszólítással van tisztelem megküldeni, hogy
azokat a még hiányzó aláírásokkal elláttatni, az
egyik példányt nekem vissza küldeni méltóságába.

A teltárt, melynek egy példánya nálam maradt, néze-
tem szerint azon hivatalnokotoknak kell aláírni, kik
a lakosságot áradják illetőleg ásvészik.

Hogadja Nagyméltóságod kíváló tiszteletem nyilvání-
tását.

Besten 1870. Február hó 13-án

Korvay József

Nagyméltóságú báró Eötvös József Minister urnak,
a magyar tudományos Akadémia elnökének
Budán

129 Vekem 1870. febr. 25.
9.

129
L.R.

A magy. tud. Akadémia titok-
rosi hivatalának megörzés ve-
gétől meggyőzővel tudatom,
hogy a fentiek maforit jeltől
vagy egyéb okok miatt maforit
mai napra átadva.

Budapest 20. 1870.

B. Eötvös László

Akadémia

Lakbéri szerződés.

mely a tudományos Akadémia s a királyi igazságügy minisztérium közt az akadémiai Palota első emeletén a Ferencz József tér s az akadémiai utczára szolgáló saroklakosztály kibérlése cránt következő feltételek alatt kötött, u. m.

/ Először. A tudományos Akadémia bérbe adja az akadémiai Palota első emeletén a Ferencz József térre s az akadémiai utczára nyíló saroklakosztályt, mely az /-alatt idezárt leltár szerént 4 nagyobb és két kisebb utczai, egy nagyobb udvari s a félmeleten egy cseledőszobából, nem különben egy konyhából egy kisebb és egy nagyobb előszobából, két árnyékszékéből pincesz és padlásból áll, a benn lévő és szinte leltározott bútorszattal együtt — a magas királyi igazságügyminisztériumnak f. e. Febr. 1-től számítandó egymás után követő három és egy negyedévre vagyis 1873-ki April 30-ig évenként 2500 forintért osztrák-értékben, mely lakbér félévenként előre 1250 ftal osztr. értékben lesz a földhitelintézet kezelésé alatt álló akadémiai pénztárba minden hiány és késedelem nélkül befizendő; — de azon feltételt alatt is, hogy egy felől a lakást albérbe adni tilos, más felől pedig a légszerz világítás és vízvezetésnek a lakosztályra háramlandó költségét a bérlo tartozik viselni. — Viszont

Másodszor.

Másodszor. A kir. igazságügyminisztérium bérbe
veszi a tudományos Akadémiától palotá-
jának első emeletén lévő s az előbbi pontban
felhívott lettárban körülírt részleteiből álló
sarok lakosztályt a benn lévő butorzáttal e-
gyütt f.e. Február 1-től számítandó egymás
után követő három és egy negyed évre vagyis
1873-ki April 30-ig évenként kétezer ötszáz
az az 2500 forint osztr. értékben, melyet az igaz-
ságügyminisztérium félévenként előre tarto-
zik 1250 vagy is ezer két száz ötven frttal
ugyanazon pénznemben, a földhitelintézet
kezelése alatt lévő akadémiai pénztárba
hiány és késedelem nélkül befizetni; de
kötelezi magát egyszermind

1-ör A kibérlett lakosztályt senki más-
nak albére adni, azt tisztán tartani, min-
den rongálásoktól megóvni, a mennyiben
pedig rongálások történtek, azokat haladéktól
nélkül saját költségén helyreállítani; úgy
szinte a légszusz világítás és vízvvezetékek
ezen lakosztályra háruló költségeit is vi-
selni, nem különben a lakosztályt az f. a-
latt ide zárt lettár szerint valamint jó és ha-
szonvethető állapotban átvette, úgy hasonló
jó és használható karban nem csak a bér-
leti idő tartama alatt fenntartani, hanem
annak leteltével a bérbeadó Akadémiá-
nak ismét visszabocsátani.

2-ör A kibérlett lakosztályban netán
szükségelt változásokat mindenkor az Aka-
démia hire, tudta és beleegyezésével, e nél-
kül pedig soha semmiféle változásokat esz-
kölni; ellenkező esetben az előbbi állapo-

zot tartozik saját költségén minden beszámí-
tás és haladék nélkül teljesen visszaváltani.
Végre

Harmadszor. Mindkét szerződő félnek szabad-
ságában áll az utolsó bérleti évben szeptem-
ber elsejéig, a lakosztály további kibérlése
eránt újabban egyezkedni.

Miről két tanu bizonysga mellett kida-
datott mindkét szerződő fél sajátkezű a-
láírásával megerősített jelen lakbérleti szer-
ződés. - Kelt Pesten 1870. Február 1^{ik}

Horváth János
igazságügy-miniszter,
minis helyettese.

B. F. L. L. L.
a. m. t. Akadémia elnöke

Első tanu
Hiller József
és
Feller József

311
mike
ago

A magy. kir. tud. Academia Palota 1° emeletében levő
és a mag. magy. kir. igazságügyi Ministerium Codifica-
tionalis osztályának bére adandó lakás leírása.

I^o Emelet.

Bejárat az így nevezett tífti lépcsőretről.

1 Előszoba Terazzo talajjal 3 öl 1 láb hosszú, 5 láb 4 hüvelyk
széles összesen 3° 0' 3" négyzet tartalommal.

Ebben van egy kétkarnyú ^(húzó) ajtó a tífti lépcsőházból folyó
színe fehére sárga réz kilincsel, az üveg táblák építségben az ajtó
tárjában, azonkívül az ajtónál egy jökarban lévő csenge-
tű, sárga réz gombbal. —

Ezen előszobából vezet a jobb oldalon egy kerekajtó mely
réz kilincsel és zárral valamint ép üveg táblával ellátva van

1 Arnyékszékbe mely 3 láb széles és 5 láb hosszú és így összesen
0° 2' 6" négyzet méretet tartalmaz, ezen arnyékszék Terazzo
talajjal van ellátva, az arnyékszék ^(ben van) ~~be~~ (vírvezeték ves zárral
rendesen felszerelve, és jó állapotban. E helyiség mellett ugyan
a fentlebbi előszobából egy a fentebbire hasonló ajtó.

1 Konyhába vezet mely Terazzo talajjal ellátva van 2 öl
széles 2° 2' 0" hosszú és e szerint 4° 4' 0" négyzet méretet
tartalmaz. — Ezen konyhában van az udvar felé egy
négykarnyú félgömbölyű nagy ablak külső és belső tokkal
jó karban egész ^(üveg) táblákkal réz fogantyúval, továbbá 1 falazott
tűtő hely (Mindofu) kétszárnyú jó karban lévő vaslemez aj-
tóval, egy kis lamu ajtóval, a falazott hely vaskerettel van
ellátva, és a tűtő helyben vasból tűrmeder (finnskeffu) van.
A sarokban határosan a fentemlített arnyékszékfallal van
egy ~~szék~~ ^{fém} kétfűlű tűtő két vízvezetékkel és ezen sárga réz
fogantyúval jó állapotban, azonkívül egy takarékos tűtőhely melynek
oldalai crepő kályha lemezekkel borítva vannak, a tűtőhely egyik
vas lapja megvan repedve, ezen tűtőhelyben van egy víz káldán rézből
fedővel 2 tűtőhely tökéletesen felszerelve és a megkívántatott fűtő-
vezeték csövek. Ezen konyhából a baloldali falban van egy kerek

ajtó által a körlekedő a

I Cselő próbába mely arudvarfelé egy külső és belső négyszögű és jókában lévő ablakkal van ellátva, a padló puha faból készült a próba $2^{\circ} 1' 6''$ mély $1^{\circ} 1' 0''$ széles és e szerint $2^{\circ} 3' 9''$ egyzet méretet tartalmaz.

Ezen próbában van az ablak mellett egy puha faból készült szekrény fiókkal és réz gombbal kulcs nélkül emelhetet egy puha faból készült hársó az ezen próbában alkalmazott felmelethez mely alvó helyül használható, a fel fele de hiányos állapotban van.

Az első sorban említett előpróba bejáratával szemközt egy ~~2~~ 2 párnya és tökéletesen jókában lévő ajtó ~~mellet~~ 1 Udvari próbába nyílik, mely amerikai tölgyfa talajjal ellátva $3^{\circ} 2' 0''$ széles 2° mély és így összesen $6^{\circ} 4' 0''$ egyzet méretet tartalmaz.

Ezen próbában van arudvar felé egy a fentebb említettekhez hasonló külső és belső jókában lévő ablak, és egy hamu színű sötét kályha tökéletesen felszerelve, aronkiént a próba jókában lévő papír pöngyeggel van bevonva.

Ezen próbából egy 2 párnya a fentebbiekhez hasonló réz kilincsel kulccsal és zárral ellátott ajtó vezet.

1 Előpróba melynek nagy 3 párnya üveg ajtaja tökéletesen jókában, bronz kilincsel ~~hát~~ 2 kulccsal és felszerelt orange-színűvel ellátva a nagy folyosóra vezet.

Ezen előpróba $2^{\circ} 5' 0''$ hosszú $2^{\circ} 5' 0''$ széles, és így összesen $8^{\circ} 2' 2''$ egyzet ~~hát~~ méretet tartalmaz, a talaj Terakó és jókában van. Az előszobába van elhelyezve egy 2 lámpa legfőbb lámpa lángjával szilárd, tökéletesen használható állapotban, továbbá két fűtőbe van 2 puha fa szekrény az alsó részben két öftálylyal, a felsőben 3 öftálylyal, az ajtó párnyaiban sárga réz rostával, és kulcsokkal. - Az előszobából vezet egy Spanyol ajtó

1 Aranykerek mely kettős, felszerelve és egy vas kagylóval alátámasztva van, itt két legfőbb láng van alkalmazva.

Ezen nagy előteremből vezet egy a már említettekhez hasonló és jókában lévő 2 párnya ajtó

1 utcai próba mely tojásdad alakú kőreka talajjal ellátva van, és

négy öl, négy láb, lat tüveltyű kopcsa 3 öl, és 4 láb fele, e
perint tehát 16° 2' 6" négyzet méretet tartalmaz.

Ezen probában van a lakókiosztás felé 2 nagy négyzetű
külső és belső ablak réz fogantyúval tökéletesen felferelve, kivéve
egy ablak lábat mely jelenleg két felé nyitva tartatik, ezen ablakok el-
rak látnak belőlük fehér calicot függönyökkel melyek felvonhatók,
úgy szinte a külső és belső ablak között faredőny (Jalousie)
mely hasonlóképp föl is levonható. — ~~Ezen probában~~ ~~van~~ ~~egy~~ ~~nagy~~ ~~terem~~ ~~amely~~
~~amelynek~~ ~~egy~~ ~~nagy~~ ~~terem~~.

E probában van egy felferelt aangeltyű, finom nagy fehér
mákos kályha tökéletesen felferelve és jó állapotban, 2 kárpit
és két kopcsa göbe alakú pantofl vöröses amerikai vászontól és
előbbiek 7' 6" kopcsa továbbá egy felferelt mely egy két pár
nyí ajtóval ellátva ~~melyek~~ ^{azaz felferelt} ~~van~~ ^{ajtó} van. Az falak tolvas papir
szőnyeggel vannak beborítva. — Ezen probából vezet egy két
párnyú és jó állapotban lévő felferelt ajtó.

1 sark utcai proba melyben 4 a fennlelt említett ablakokhoz hasonló
ablak van kettő a tőre kettő az Akadémia utcának, ezen ablakok
is függönyvel és ~~réz~~ redőnyökkel ellátva vannak, a proba
középső falával van burkolva 3 öl fele 3° 1' 6" kopcsa egy
tehát 9° 4' 6" négyzet méretet tartalmaz, e probában van
egy kandalló csirkolt axel tüzető helyül tökéletesen felferelt
és jó állapotban, a falak ^{szőnyeggel} ~~szőnyeggel~~ beborítva.

Ezen probából vezet egy két párnyú ajtó mint fenn
1 utcai proba az Akadémia utca felé, közép falával ellátva
3° 0' 6" kopcsa 3° 0' 0" fele és egy öfveres 9° 1' 6" négyzet
tartalmú. — Ezen probában van két ablak mint fenn,
egy nagy kályha fehér mákos tökéletesen jó karban, a
falak fehér virágos papir szőnyeggel beborítva, itt van továbbá
egy csöngettyű és egy felferelt mely egy két pár
nyí ajtóval van ellátva réz kilincs, külső és a felferelt
3 fiók. E probából vezet egy két párnyú a fennlelt
említettékhez hasonló ajtó.

1 utcai proba két ablakkal az Akadémia utca felé, az ablakok
felferelt mint az előbbiek jó állapotban, a falak kemény
közép burkolat a proba 3° 1' 6" kopcsa 3° 0' 0" fele, tehát
9° 4' 6" négyzet méretű, itt tartatik egy nagy fehér mákos

ad 129
L. K. 1870.

jó állapotban lévő kályha melynek arántán egy darab dírt
menny libát. Ezen probától egy két párnja ajtó a nagy eto
teremmel egykört. az öfe köttetés, a falak virágos papírhoz
nyeggel vannak bevonva, továbbá egy két párnja ajtó mely
nek arántán kulcsa nincs vézet

1 utcai probába egy ablakkal mint fönt elősoroltatott felfelé, a
falba 1° 5' 9" fele 5° 0' 0" mély lehet 4° 5' 3" négyzet tartalmú
és kőreka talajjal ellátva, ezen probától vézet egy kis Spacies
ajtó mely zárral ellátva van

1 utcai probába egy ablakkal mint előbb megemlítetté, a falba 1° 2' 9"
fele és 3° 0' 0" mély lehet tartalmú 4° 2' 3" négyzet méretet
van ezen probába kőreka talaj és egy kisebb kályha fehé
mákos, a probától egy ajtó a kis eto probába vézet.

Emel fogva a kiadandó lakás tartalma

- 4 nagyobb utcai probát
- 2 kisebb utcai probát
- 1 nagyobb udvari probát
- 1 csele probát félemelettel
- 1 konyhát
- 1 kisebb és } eto probát
- 1 nagyobb } eto probát
- 2 arnyékszék és
- 1 prinzet két ablakkal, apadlái kőreka.

Bécs 1869 évi December 28^{án}

Raimprecht Josef

Ar ezen joggalban foglalt
lakást olyan helyen mint az
itt elősoroltatik, mai napon
v. Raimprecht Josef akademiái
kärgeandot urtól a miniszterium.
Kis igazságügyminiszterium
reprezentáció.

Bécs 1870 május 15^{én}

Wagnersamson
ig. ügy. miniszter. elnök
igazgató

Raimprecht Josef
kärgeandot
mint akadé.

A magyar tud. Akadémia T. a. Elnökiégének
Pesten.

A Epergomi-irodalmi-egylet nemzeti jeler inté-
reteink iránti mely érdekeltégből közgyűlési-
leg elhatározta, hogy elő köii 24 füzetből
álló kiadványai együttes kötetekben a m. t. Aka-
demia könyvtárának is megküldésének. Midőn
e határozat fogadtatásául kiadványaimkat két
kötetben eredmél horaspini mely üdvözléssel
átküldöm, kikünnö kíséreléssel vagyok Eper-
gomban 1870. január 18. kán.

Majex István
apát-kanonok, az irodalmi-egylet
elnöke.

Venem 1870 febr. 25.

~~131~~
L.K.

201-300/1870

252

1870.

Anvers 87

1870.

Körözetek a t. ex. tagok közt.

CONGRÈS INTERNATIONAL

POUR LE PROGRÈS DES

SCIENCES GÉOGRAPHIQUES, COSMOGRAPHIQUES ET COMMERCIALES

QUI S'OUVRIRA À ANVERS

DANS LE COURANT DU MOIS D'AOUT 1870.

Anvers, le 15 Janvier 1870.

Monsieur,

Les concitoyens de Gérard Mercator et d'Abraham Ortelius ont décidé d'ériger à Rupelmonde et à Anvers les statues de ces deux illustres géographes. L'inauguration de ces monuments aura lieu vers le milieu du mois d'Août prochain. A cette occasion, quelques amis de la science ont formé le projet d'ouvrir, à Anvers, un Congrès international pour le progrès des études géographiques, cosmographiques et commerciales. Ils pensent que la géographie recevra une impulsion nouvelle, si les efforts isolés faits depuis quelques années dans différents pays, peuvent se concentrer pour assurer la solution des questions qui intéressent depuis longtemps tous les peuples civilisés, tant dans leurs aspirations vers leur développement maritime et commercial, que dans leurs désirs d'arriver à une connaissance plus complète du monde que nous habitons. Ce projet a été adopté par acclamation : un Comité exécutif a été élu et une Commission spéciale a reçu le mandat de rédiger le programme des matières à traiter dans cette session scientifique, à laquelle vous êtes prié, Monsieur, de bien vouloir prendre part.

Après en avoir mûrement délibéré, la Commission a cru devoir se borner à indiquer, d'une manière générale, la matière des discussions du Congrès. Elle n'a point la prétention de préciser tous les points en litige, et elle désire laisser la plus entière liberté aux savants qui se rendront à l'appel du Comité. C'est à ceux qui prendront part au Congrès, de dicter les questions spéciales dont ils désirent provoquer l'examen : c'est au Congrès ensuite de régler l'ordre des discussions.

En conséquence, la Commission a jugé convenable de publier d'abord ce programme provisoire, contenant le cadre des débats et, comme spécimens, quelques questions formulées par ses membres ou par des savants qui ont déjà envoyé leur adhésion au Congrès. Ce premier projet est adressé aux Présidents des Sociétés savantes, avec prière de le communiquer et de le recommander à leurs collègues. La commission serait heureuse de recevoir les observations des personnes qui se proposent d'assister aux assises scientifiques d'Anvers, et elle demande avec instance, des questions nouvelles à joindre à celles qu'elle a déjà reçues.

Dans le délai de deux mois, la Commission fera le triage de toutes les communications qu'on aura bien voulu lui transmettre, et elle rédigera un programme complet qui pourra servir de base aux ordres du jour des séances du Congrès.

Le Comité exécutif a décidé de donner au Congrès le nom de *Congrès international pour le progrès des sciences géographiques, cosmographiques et commerciales*, afin de faire comprendre, que les débats peuvent avoir pour objet tout ce qui se rattache à l'étude du *Cosmos*, de la terre, de ses habitants et de leurs relations entre eux ; c'est-à-dire la géographie proprement dite, l'histoire physique de la terre, l'ethnographie, le commerce et la navigation dans leurs rapports avec la géographie.

Sans chercher à préciser tous les sujets importants à traiter, la Commission indique comme points principaux :
Le passé et l'avenir astronomique de la terre ; sa chaleur propre et son refroidissement.

Peut-on tirer des lois qui régissent ces phénomènes, des conclusions relatives à l'économie des combustibles et à l'influence apportée aux climats par les travaux des hommes, tels que : le dessèchement des marais, le boisement des montagnes et des plaines, la création de mers intérieures, l'organisation de vastes cultures, etc. ?

L'enseignement de la Géographie présentera les questions suivantes :

Cette science reçoit-elle, dans les études, la part qu'elle mérite ? Les méthodes de vulgarisation sont-elles suffisamment arrêtées ? Convient-il de créer dans les universités des cours supérieurs de géographie ? etc.

Parmi les questions étudiées depuis longtemps et qui peuvent être résolues, on peut classer :

Celle de l'adoption du même premier méridien ;

Celle de l'unité des mesures, tant dans leur emploi usuel que dans les évaluations scientifiques.

Le Comité est d'avis de n'admettre qu'avec réserve les questions de géographie historique ; leur développement, accompagné de détails érudits, s'accommode peu des allures rapides et synthétiques d'un congrès ; la plupart de ces questions n'ont d'ailleurs qu'un intérêt local et elles se traitent d'habitude par les archéologues. On se borne à indiquer : la géographie de la Belgique sous la domination romaine, la division de ce pays pendant le moyen-âge, les découvertes dues aux navigateurs flamands, les services rendus à la science par les géographes belges, etc.

Quant à la géographie contemporaine, en présence du grand nombre de questions intéressantes qui peuvent surgir, le Comité s'en remet entièrement au libre choix des adhérents au Congrès. Il se borne à provoquer une discussion sur les résultats des voyages les plus récents, sur la direction à donner aux explorations des pays inconnus, sur l'utilité de la création d'une école internationale de voyageurs, école qui serait fondée sous le patronage et avec l'appui financier des nations européennes.

L'anthropologie, dans ses rapports avec la géographie, ouvre un vaste champ aux discussions. Parmi les principales questions qui se débattent aujourd'hui, on peut signaler l'examen des doctrines relatives à l'apparition de l'homme sur la terre et à l'unité ou à la diversité des races (la théorie de la sélection naturelle de Darwin, etc.) ; puis, rentrant dans le domaine des idées concrètes, on pourrait demander quelles sont les données de la science sur les causes et sur les degrés d'infériorité ou de supériorité des différentes familles humaines ; quelles sont les obligations des uns envers les autres. De là découlerait l'importante question de l'occupation des territoires sauvages, de la tutelle des races inférieures, du gouvernement des colonies et enfin, l'examen de la conduite des Etats européens à l'égard de leurs possessions d'outre-mer.

Dans les branches des sciences commerciales en rapport avec la géographie, le Congrès provoquera la discussion de plusieurs points d'un grand intérêt. Partout on se préoccupe des moyens de créer les communications les plus rapides ; le Congrès pourrait discuter les voies commerciales, maritimes et terrestres qu'il conviendrait d'établir : le percement de l'Isthme de Panama ; le chemin de fer vers la Perse et les Indes, par l'Euphrate ; la formation d'une Méditerranée dans le désert de Sahara, etc. On pourrait aussi examiner les avantages offerts au commerce par le canal de Suez, le chemin de fer du Pacifique, etc. ; et, traitant une question éminemment importante pour notre pays, on pourrait rechercher quelles sont les institutions à fonder pour étendre le mouvement commercial de la Belgique.

Comme corollaire au Congrès, on se propose d'organiser une exposition d'objets concernant la géographie, l'ethnographie et le commerce. Cette exposition réunira des cartes tant anciennes que modernes, des globes terrestres, des instruments de géodésie et de navigation, des types de diverses races, en moulage, en dessin ou en épreuves photographiques ; des costumes, des armes de la plupart des peuples non-civilisés et enfin, des produits naturels peu connus et à proposer à l'échange européen. Toutefois, avant de prendre une décision à cet égard, le comité désire être renseigné sur l'opinion des savants et connaître jusqu'à quel point il serait possible d'obtenir, par leur intermédiaire, les objets qu'il conviendra d'exhiber.

Le Comité croit pouvoir se borner à ces lignes générales. Les questions qui lui sont déjà parvenues, prouvent que son appel est entendu, et que l'on se propose de soumettre aux débats du Congrès, des questions d'un haut intérêt, dont on peut légitimement espérer la solution dans une assemblée libre où siégeront les représentants les plus illustres de la science.

Nous espérons, Monsieur, que vous voudrez bien prêter votre concours à l'organisation d'une solennité dont vous apprécierez toute l'importance, et nous vous prions de bien vouloir nous adresser votre adhésion, ainsi que les communications que vous jugeriez nécessaire de nous faire relativement au Congrès et à l'Exposition.

Agréez, Monsieur, l'assurance de notre considération la plus distinguée.

Les Secrétaires généraux du Congrès,

**P. Génard, Ed. Rigelé, Ch. Ruelens,
A. Stessels, Dr J. Van Raemdonck.**

Le Bourgmestre Président,

J. C. Van Put.

ORGANISATION ET ADMINISTRATION.

PRÉSIDENTS D'HONNEUR.

Le Comité d'organisation a décidé d'offrir les *présidences d'honneur* du Congrès à :

MM. LE MINISTRE DE L'INTÉRIEUR ;
LE MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES ;
LE GOUVERNEUR DE LA PROVINCE D'ANVERS ;
LE BOURGMESTRE DE LA VILLE D'ANVERS.

COMITÉ D'HONNEUR.

Le Comité d'organisation a déjà obtenu l'adhésion et le concours des sommités scientifiques de l'Europe et de l'Amérique. La liste des *Membres d'honneur* sera publiée en tête du programme définitif du Congrès.

COMITÉ D'ORGANISATION.

PRÉSIDENT.

M. J. C. VAN PUT, négociant, bourgmestre de la ville d'Anvers.

VICE-PRÉSIDENTS.

MM. CH. D'HANE-STEENHUYSE, membre de la Chambre des Représentants, échevin de la ville d'Anvers.
J. COGELS-OSY, sénateur, échevin de la ville d'Anvers, président de la Commission pour l'érection du monument d'Ortelius.
G. METDEPENNINGEN, directeur de l'Institut supérieur de Commerce.

SECRÉTAIRES GÉNÉRAUX.

MM. P. GÉNARD, bibliothécaire-archiviste de la ville.
ED. RIGELÉ, professeur à l'Athénée, secrétaire de la Société Royale des Beaux-Arts, du Cercle artistique et littéraire d'Anvers et de la Commission pour l'érection du monument d'Ortelius.
CH. RUELENS, conservateur-adjoint de la Bibliothèque royale de Belgique, à Bruxelles.
A. STESSELS, lieutenant de vaisseau, commissaire permanent de l'Escad, ingénieur hydrographe, etc., etc.
Le Dr. J. VAN RAEMDONCK, à St-Nicolas, directeur du Cercle archéologique du Pays de Waas, Société qui s'occupe de l'érection du monument de Mercator, à Rupelmonde.

TRÉSORIER GÉNÉRAL.

M. S. LE GRAND DE REULANDT, secrétaire perpétuel de l'Académie d'archéologie de Belgique.

MEMBRES.

MM. E. AGIE, négociant, consul de Russie.
L. BAECKELMANS, architecte, professeur à l'Académie Royale des Beaux-Arts d'Anvers.
J. B. F. BELPAIRE, ingénieur, inspecteur des travaux communaux.
J. F. ROSSCHAERTS, professeur de mathématiques à l'Athénée Royal d'Anvers, trésorier du Cercle artistique, littéraire et scientifique.
TH. CALLAERTS, directeur de plusieurs compagnies d'assurances.
R. C. CANKRIEN, consul-général des Pays-Bas.
A. A. M. CASTERMAN, lieutenant-colonel, commandant le Génie de la ville d'Anvers.
T. E. CHAUCHET, général du Génie.
C. A. L. COCHETELUX, major du Génie.
J. J. COUNE, préfet des études à l'Athénée Royal d'Anvers.
FL. CRUYSMANS, courtier d'assurances.
O. DE BERG, consul général de Suède et Norvège.
J. DE BOM, secrétaire de l'Institut supérieur de Commerce et de l'Athénée Royal d'Anvers.
G. DE DEKEN, négociant.

N. DE KEYSER, directeur de l'Académie Royale des Beaux-Arts à Anvers.

DELLA TORRE, consul général d'Italie.

L. DELGEUR, docteur en lettres, etc.

P. DE TERWANGNE (le Baron), consul-général de Portugal.

P. DENS, architecte communal, professeur à l'Académie Royale des Beaux-Arts.

N. DE WAELE, négociant, membre de la direction de la Société paléontologique de Belgique.

CH. DURAND, chef-écluseur honoraire des docks d'Anvers.

EM. GEELHAND-MORETUS, membre de la Députation permanente du Conseil Provincial d'Anvers.

P. J. GEERAERTS, directeur-président de la Société Royale d'Harmonie d'Anvers.

L. GERBETS, membre de la Chambre des Représentants, conseiller communal.

EUG. GIFE, architecte provincial.

E. GRAFF, consul de Bavière.

EDM. GRANDGAINAGE, chef du bureau commercial à l'Institut supérieur de Commerce.

E. A. GRATTAN, consul de la Grande-Bretagne.

F. GRISAR, courtier de navires, directeur de la Société royale d'Harmonie d'Anvers.

L. HAUG, consul de Wurtemberg.

J. A. HEIM, consul de la Hesse-Grand-Duché.

H. HERTOEGHE, professeur à l'Ecole de navigation et à l'Académie Royale d'Anvers.

J. JACOBS, professeur à l'Académie Royale des Beaux-Arts d'Anvers.

L. JACOBS-BEECKMANS, courtier d'assurances.

R. KINT, consul-général de la Confédération de l'Allemagne du Nord.

M. KRAMP, consul des États pontificaux.

H. KREGLINGER, consul-général d'Autriche.

J. A. LANGLOIS, professeur à l'Ecole de navigation d'Anvers.

O. LE CLERCQ, général du Génie à Anvers.

ED. MORETUS, propriétaire.

A. J. A. NEUJEAN, lieutenant-colonel du Génie.

NOTTEBOHM (le Baron), consul-général de Danemark.

CL. OMMEGANCK, conseiller communal, ancien directeur de l'Association scientifique d'Anvers.

H. J. ROUSSEAUX, lieutenant-colonel commandant du Génie.

JOS. SCHADDE, architecte provincial honoraire.

TH. SCHOBGENS, docteur en médecine, etc.

J. SCHUL, négociant, échevin de la ville d'Anvers.

M. SOULANGE-BODIN, consul-général de France.

L. STAPPERS, capitaine du port d'Anvers.

J. THIELENS, chef de la division du commerce et de la navigation au Gouvernement provincial d'Anvers.

M. TSCHANDER, consul de Suisse.

TH. VAN BEVER, ingénieur en chef de la ville d'Anvers.

P. J. VAN DEN BEMDEN, capitaine du port honoraire.

J. VAN DEN BERGH-ELSEN, négociant-armateur, sénateur, échevin de la ville d'Anvers, consul de Grèce.

O. VAN ERTBORN (Baron), conseiller provincial.

J. VAN HAVRE, (le chev.), propriétaire.

H. VAN KERCKHOVEN, docteur en médecine, etc.

A. VAN MEUS, ingénieur, inspecteur des travaux de la ville d'Anvers.

J. VERBIEST, négociant, conseiller communal.

L. WEBER DE TREUENFELS, consul de Bade.

J. WILSON, consul-général des États-Unis.

RÈGLEMENT.

ART. 1. — Le Congrès s'ouvrira vers le milieu d'Août 1870, et terminera ses travaux huit jours après.

ART. 2. — Le Congrès sera divisé en sections qui travailleront alternativement en assemblée générale.

ART. 3. — Le bureau central, composé de quatre membres de la commission d'honneur de quatre membres du comité d'organisation et d'un délégué par nationalité, nommera chaque jour, pour les séances du lendemain, les présidents, vice-présidents et membres du bureau de chaque section.

Chaque jour, le bureau central arrêtera, pour la journée suivante, les heures des séances des sections et déterminera leur ordre du jour, qui ne pourra être modifié.

ART. 4. — Les secrétaires des sections seront nommés par le bureau central, qui en proclamera les noms dans la séance d'ouverture.

ART. 5. — Nul ne pourra prendre la parole à une séance, sans l'autorisation du président.

ART. 6. — Toute discussion sur la religion et sur la politique moderne est formellement interdite.

ART. 7. — On n'admettra aucun travail écrit dont la lecture excéderait quinze minutes.

ART. 8. — Les mémoires écrits pourront être remis au bureau central, qui jugera s'il y a lieu de les insérer dans le compte-rendu des séances.

ART. 9. — Les membres ont le droit de présenter des questions autres que celles du programme. Les questions devront être préalablement déposées, en séance, sur le bureau. Elles seront examinées, le soir même, par le bureau central, qui jugera si elles peuvent être admises. Le résultat de la délibération sera communiqué le lendemain aux sections qu'elles concernent.

ART. 10. — Des excursions scientifiques pourront avoir lieu pendant et après la durée du Congrès.

ART. 11. — Seront membres du Congrès les personnes qui, après avoir agréé la présente invitation, verseront, entre les mains du Trésorier, la somme de *dix francs* pour servir à acquitter en partie les frais d'impression et de gravure du compte-rendu des travaux de la session.

ART. 12. — Chaque membre du Congrès aura droit à un exemplaire du compte-rendu qui sera publié par les soins des Secrétaires généraux.

ART. 13. — Chaque association scientifique qui se fera représenter à l'assemblée, recevra gratuitement un exemplaire du compte-rendu. Cette disposition ne dispense pas les délégués du paiement de la rétribution mentionnée à l'art. 11, qui leur donne droit personnellement à la réception du volume.

ART. 14. — Les membres empêchés de se rendre au Congrès pourront, de même que ceux qui y assisteront, présenter des mémoires sur les questions du programme. Ces mémoires seront soumis aux formalités prescrites par l'art. 8.

ART. 15. — Les représentants des journaux, qui en feront la demande au bureau-central, auront des places réservées dans une tribune spéciale.

ART. 16. — Des démarches seront faites auprès des autorités et des directions des Compagnies de chemins de fer, pour obtenir, à prix réduit, le transport des membres du Congrès.

ART. 17. — Toute difficulté, non prévue par les présentes dispositions, sera soumise au bureau central qui en décidera sans appel.

Anvers, le 15 janvier 1870.

Ces demandes pourront être adressées à l'un des Secrétaires généraux qui les transmettra au bureau central.

PROGRAMME

PROVISoire

DES QUESTIONS ADRESSÉES AU COMITÉ.

GÉOGRAPHIE.

1. — Quels sont les meilleurs moyens d'éveiller le goût de la géographie et d'en répandre les connaissances dans les établissements d'instruction à tous les degrés?
2. — Quels sont les moyens de répandre dans l'enseignement de la géographie, de bonnes cartes en rapport avec nos connaissances actuelles?
3. — Les cartes planes ont de grands avantages pour les savants, mais elles exigent, pour être bien comprises, une idée du mode de projection, difficile à donner dans les premières leçons de géographie. Ne conviendrait-il pas d'introduire dans l'enseignement, les sphères et les cartes géographiques en relief?
4. — Ne faudrait-il pas donner sur les cartes destinées à l'enseignement, des indications générales sur les mouvements du terrain et l'altitude des principaux points culminants du sol?
5. — Le dessin des cartes par les élèves, paraît être très-utile dans l'enseignement. Quelles sont les meilleures méthodes à suivre pour qu'il donne de bons résultats?
6. — Quels sont les exemplaires qui existent encore aujourd'hui des grandes cartes originales de Mercator? Où les trouve-t-on?
7. — Déterminer l'influence des recherches géographiques sur la prospérité des nations qui s'en sont occupées.
8. — Les causes qui rendent les peuples indifférents aux recherches géographiques, qui les empêchent d'apporter à l'enseignement de la géographie toute l'attention qu'il mérite, ne sont-elles pas les mêmes qui les rendent apathiques aux grandes entreprises commerciales?
9. — Pour réveiller l'esprit public et lui faire comprendre que pour accroître sa prospérité, il faut à sa force productive l'expansion qui en augmente l'énergie, suffit-il de donner à l'étude de la géographie la place qu'elle doit occuper dans l'enseignement?
10. — Vers quels points du globe est-il préférable aujourd'hui de pousser des investigations, dans l'intérêt de la science et du commerce?
11. — Déterminer l'influence des grandes expéditions militaires dans l'antiquité et au moyen-âge sur les progrès de la connaissance du monde.
12. — Les géographes du XVIIIe siècle ont effacé sur la carte de l'Afrique, bien des noms que les découvertes récentes y ont fait rétablir. L'étude attentive des auteurs arabes du moyen-âge et des voyageurs portugais du XVIe siècle, ne serait-elle pas des plus avantageuses pour faire progresser la connaissance de cette partie du monde, et pour guider les voyageurs dans les découvertes à faire ou à renouveler?
13. — Décrire le monde connu aux différentes époques de l'antiquité.
14. — Indiquer les routes commerciales de l'antiquité.
15. — Que faut-il penser du voyage autour de l'Afrique dont parle Hérodote et qui fut entrepris par les Phéniciens?
16. — Quelles sont les données de la science sur la vaste terre qui paraît avoir existé au commencement des temps historiques, dans l'Océan Atlantique, et dont les Açores, Madère, les Canaries et les îles du Cap Vert nous présentent peut-être les restes?

17. — Quelles sont les lois naturelles, économiques et historiques qui président à la naissance et à la distribution sur le sol, à l'accroissement et au déclin des villes ? Dresser une sorte d'inventaire des villes anciennes ou modernes qui accusent, avec le plus d'autorité, l'action de ces lois.

18. — Les anciens employaient-ils plus d'une seule espèce de stade ? Peut-on se fier aux travaux de Gosselin sur les mesures des Grecs ?

NAVIGATION. - VOYAGES. - STATISTIQUE. - COMMERCE.

1. — Le canal de Suez est appelé à opérer une révolution complète dans les relations de l'Europe avec l'extrême Orient. De quelle manière prévoit-on que le commerce tirera profit de la nouvelle voie qui lui est ouverte ?

2. — Quel est le lieu le plus favorable pour établir un canal de grande navigation à travers l'isthme qui réunit les deux Amériques ?

3. — Quels avantages la colonisation de la Nouvelle-Guinée présenterait-elle au commerce de l'Europe ?

4. — Déterminer l'importance sous le rapport géographique et commercial du grand archipel indien et surtout de l'île de Java. Quels avantages retirera le commerce de la modification que l'on se propose d'apporter au système colonial de cette possession néerlandaise ?

5. — Quels sont les moyens de former des voyageurs utiles à la science géographique ? N'y aurait-il pas de grands avantages à retirer de l'institution d'une école de voyageurs ?

Dans un établissement de ce genre, les jeunes gens s'exerceraient à l'emploi des instruments d'observation, aux méthodes de géodésie et de topographie ; ils s'initieraient aux sciences naturelles, à la médecine, à la chirurgie et à l'art de lever les inscriptions ; ils étudieraient les langues les plus importantes et tout ce qui leur permettrait d'apprécier les peuples et les idiomes.

6. — Les Gouvernements, afin de favoriser les voyages d'exploration, ne pourraient-ils pas s'entendre pour la formation d'un budget européen ?

7. — Quels sont les meilleurs moyens de favoriser la colonisation des travailleurs moraux et utiles, et vers quelles contrées surtout devrait-on les diriger ?

8. — Quelles sont, dans quelques pays, les causes principales du déclin de la marine marchande ?

Un peuple qui abandonne aux autres l'exploitation de ses relations maritimes, marche-t-il dans une bonne voie économique ?

9. — Quelles institutions conviendrait-il de fonder en Belgique pour le développement du commerce et de la navigation ?

10. — Examiner l'utilité des colonies et des autres établissements nationaux au-delà des mers, quant à la stabilité du commerce et à la tranquillité intérieure des États.

11. — Examiner et discuter les raisons qui ont porté peu à peu l'Angleterre à modifier son système colonial et à donner, à certaines de ses colonies, un gouvernement particulier.

12. — Peut-on conclure de là, comme on le fait quelquefois, qu'il vaut mieux ne pas avoir de colonies ? Quelles sont les raisons que l'on fait souvent valoir contre le principe de colonisation ?

13. — Indiquer l'influence de la vapeur, du télégraphe électrique et des progrès importants dans les constructions maritimes, sur nos relations de peuple à peuple.

14. — Comment pourrait-on arriver à une législation commerciale et maritime uniforme ?

15. — Ne pourrait-on pas s'entendre sur l'emploi d'un système uniforme de poids, de mesures et de monnaies ?

Y a-t-il lieu de chercher à établir l'emploi d'une langue unique pour les relations internationales ?

Ne pourrait-on pas s'entendre pour établir de l'unité dans les poids et les mesures scientifiques ?

16. — Ne serait-il pas avantageux de substituer à la projection de Mercator, pour les cartes routières marines, une projection représentant l'arc de grand cercle par une ligne droite ?
17. — Rechercher les améliorations qu'il faudrait apporter à l'emploi du télescope à bord des navires, surtout pour la détermination des longitudes par les satellites de Jupiter ?
18. — Comment peut-on faciliter la détermination des hauteurs d'étoiles en mer, et rendre possible l'observation de la hauteur du soleil quand l'horizon est peu visible ?
19. — L'emploi du télégraphe joue aujourd'hui un grand rôle dans la comparaison des observations météorologiques, et permet de déterminer les probabilités du changement dans l'état du temps ; jusqu'à quel point serait-il utile de rétablir les signaux de l'amiral Fitz-Roy ?
20. — Les cyclones qui traversent l'Océan Atlantique, ont-ils une action sur l'état météorologique de l'Europe occidentale, et jusqu'où cette partie de la terre est-elle influencée par le climat de l'Atlantique ?
21. — Quels sont les instruments enregistreurs que l'on peut employer à bord des navires ?
22. — Quels moyens peut-on employer pour déterminer, en pleine mer, les dénivellations produites par le jeu des marées, les courants et les vents ?
23. — La lune exerce-t-elle une influence sur l'état météorologique du globe ?
24. — Quel est le chemin le plus favorable à suivre pour atteindre le pôle nord ?
25. — Déterminer l'influence que l'institution des consulats doit avoir sur les relations commerciales entre les différents pays du monde.
26. — Rechercher les moyens de parvenir à une statistique générale.
27. — Quels sont les meilleurs moyens de réunir les documents qui serviraient à faire des cartes :
 - 1° Des variations de la longueur de la vie moyenne des hommes suivant les différents lieux ;
 - 2° Des contrées où certaines maladies sont endémiques et à quel degré. Ces cartes pourraient aussi donner la marche des principales épidémies ;
 - 3° Des variations dans la densité de la population à la surface de la terre, ainsi que des dépenses nécessaires à la vie.
28. — Faire la statistique, surtout pour les pays d'outre-mer :
 - 1° Du rapport de l'étendue des terres cultivées aux terres incultes, suivant les différentes régions ;
 - 2° De l'étendue des différentes cultures ;
 - 3° De l'étendue des forêts en y comprenant, autant que possible, la variation dans le volume du ligneux qui recouvre une certaine superficie, prise pour unité.
29. — Faire de nouvelles observations pour compléter les cartes des lignes isothermes, surtout sur les continents ; tracer, sur ces mêmes cartes, les lignes d'égale intensité de l'état hygrométrique de l'air à la surface du sol et des quantités d'eau de pluie tombée pendant un temps déterminé.
30. — Déterminer suivant les pays, la quantité de travail accomplie par l'homme en un temps donné. Déterminer, par exemple : le nombre d'hommes et le temps employés pour produire une certaine quantité de travail telle que la livraison sur le sol de mille tonnes de charbon, la production d'un tonneau de fer, un poids donné d'une marchandise quelconque.
31. — Afin de juger du perfectionnement des machines dans les différents pays, il serait utile de mettre en regard de la quantité de charbon brûlé, l'effet mécanique utile qui en est résulté.
32. — Établir les variations dans le prix des marchandises, surtout dans les lieux de production, en tenant compte des variations dans la valeur de la monnaie.

Rechercher pour tous les pays du globe, la densité des différentes professions telles que l'état militaire, la marine, les cultes, les beaux-arts, l'administration, l'élaboration et l'application des lois, l'instruction, etc.
33. — Étudier la marche des principales langues européennes dans leurs tendances à se substituer peu à peu à d'autres langues, aussi bien en Europe que dans les pays lointains.

COSMOGRAPHIE.

1. — Ne pourrait-on pas s'entendre pour adopter un même premier méridien ?
2. — Comment faudrait-il continuer les recherches sur la profondeur des mers, sur la température de l'eau aux différentes profondeurs, et sur les conditions de la vie animale suivant ces profondeurs ?

3. — Rechercher les meilleures manières de déterminer les courants sous-marins et quelles sont les observations à faire à ce sujet.
4. — Comment peut-on rendre plus précises les observations sur la hauteur des vagues et sur la profondeur à laquelle l'agitation de la surface de la mer cesse de se transmettre ?
5. — Indiquer la marche des marées dans l'Océan, surtout dans l'Océan Pacifique et dans l'Atlantique.
6. — Rechercher les causes des anomalies que présentent les marées, surtout dans l'Océan Pacifique.
7. — Ne serait-il pas possible d'obtenir une description complète du mouvement des eaux dans la plupart des grandes rivières ?
8. — Quelles sont les variations du Gulfstream et quand peut-on présumer que ce courant a pris naissance ?
9. — Existe-t-il une mer libre de glaces au pôle nord, et quels sont les avantages que la science peut encore retirer d'une exploration des mers polaires ?
10. — Quelle est l'épaisseur moyenne des couches des différents terrains, suivant leur position géographique ? Comment détermine-t-on ces couches avec le plus de sûreté ?
11. — Quelles sont les données de la science sur la couche de tourbe que l'on rencontre sous le littoral de la Belgique et de la Hollande et sur l'affaissement du sol, le long de la mer du Nord ?
12. — Que savons-nous de la formation de l'Escaut occidental (*le Hont*) et des commencements de sa navigabilité ?

ETHNOGRAPHIE.

1. — Quels sont les résultats des investigations scientifiques relativement à l'origine de l'homme ?
2. — Peut-on établir des degrés de supériorité et d'infériorité parmi les races humaines ?
3. — Quelle est aujourd'hui la distribution géographique des races humaines, et quelles sont les tendances de certaines races à se substituer à d'autres ?

3771 szám

2. d. Az erdélyi kir. tanterületi főigazgatónak f. e. február
or 17^{én} 48 sz. a. kell felterjesztését, melyben a magy.
tudományos akademiának kiadványait a Károly
fehérvári és udvarhelyi rom. kath. valamint a nagy-
szombati állam főgymnasiunai könyvtárak részére in-
gyen megküldetni kéri, a tudományos akademiá-
nak szives figyelembe vétel és elintézés végett az-
zal kívántam átküldeni, miszerint az e részbeni ha-
tározatot vélem közölni sziveskedjék.

Budán 1870 évi február hó 22^{én}

Minister Ur. meghagyásából

Reppáros Ferenc
osztály tanácsos

A magyar tudományos akademiának

Ej. 1870. Márc. 2.

254

L.K.

2 mill

Örököslet 1870

1870.

Kiirt vitkeely

az 1870 március 19 én tartott összesülés jegyzőkönyvéből.

90. A vallás és Közeoktatás ügyi m. kir. ministerium
áttettri Pall Sándor erdélyi tantkerületi főigazgató folyamod,
ványát, melyben Kéri, hogy az akadémia Kiadványai a k. fehérvári,
udvarhelyi r. kath. valamint a nagy-szebeni állam-fő-
gymnasiumok könyvtárainak ingyen küldessenek meg.

Véleményre áttetetik az állandó Könyvtári
bizottsághoz, hogy a mennyiben ez
intézetek még nem volnának fölveve a
kedvezményesek valamelyik rovatába, ter-
jesztten elő" véleményes jelentést.

91. A nagy-szebeni állam fő-gymnasium igazgatója
Veress Ignác urnak a fentebbiel axonos Kérése,

Ugyanoda áttetetik át.

Kiadva

Arany Sándor
főtiskás

Nagys. Lódy József urnak, a könyvtári bizottság elnökének.

conf.

254 ?

256.

1870.

Ötölszázalendő úr!

Spiegler Gyula kézirata, „A moraisium Philosophiája” a bírálókkal együtt van jelen-
sem a II. ik osztály elé sorjesszés végett, ezennel át-
teenni.

E régebbi folyó bíráló előzményeire nézve meg-
jegyzem, hogy a kézirata 1867 nov. 13-án közöltesen
1° Erdélyi János r. taggal, ennek halála után 1868
ban Hegedüs László l. tag vette át bírálatra, s véle-
ményét azon év novemberében be is küldötte. Az osztály
ekkor Erdélyi helyett, ki nem küldötte véleményét, Bal-
3° J. H. H. } tagi rendes tagot nevezte ki bírálónak, ki 1869. oct. 18-án
adta be véleményét. Nem egyetvén a két vélemény a
kiadás iránt, 1869. nov. 16-án még Brassai Simonl osz-
tálytag kinevezett bírálónak küldetett el a munka,
ki azt, szintén elutasító véleménygel nov. 29-én
beadta, de ugyan ekkor a szerző munkáját vissza-
kérte javítás végett. Mivelőnképpen most már a szerző-
lehet ismét benyújtani kézirata, azt, a vélemény-
nyek elolvasása után, a listás osztály fogja el-
használni.

Maradón

Pesten 1870. márc. 2.

Ötölszázalendő úrnak

aláíratos szolgálja
Arany Simon
főiskár

Vettan 1870, mars. 4.

Spiegler Gyula „A mozaikmű-
vészet filozófiája.”

256

Előfizetett 18/0. apr. 4.

257

1870.

Schnitzes úr!

Midőn az 1869. dec. 20-i összejövetel határozata, s
 ennek előzményeit a 3-as bizottságnak az Akadé-
 mia jegyzőkönyvébe egész sorjelenében fölveszt
 jelentése, a III. ik. okmányhoz, a végre ismételt szava-
 róm van, hogy a budai építészeti műszerek tulaj-
 donjában a m. kir. kormány részére minőben
 leendő áruváltása iránt vélemények adjon,
 maradok tiszteltessel

Pest, 1870. márcs. 2.

Schnitzes urnak

aláíratos szolgája
 Arany János
 főtitkár

Gr. Szabó József úrnak

conf.

Opisatyniś Mára. 21.
1870.

III. 2

257

1870. (revidálva)
ARANY IKTATO-
SZÁMAIVAL

260

1870

Tchintsius Igazgató Tanács,

Kegyelmes Uraim,

A tch. Igazgató Tanács f. évi febr. 15-én

tartott ülésének azon végére, melylyel a nekem
a nmg. akad. elnök urak által az akad. bé-
házban engedélyezett kézművesi lakás ügye, il-
letőleg annak bére utalványozása, a költségek
megállapításaiig elhatároltak, velem a rendszer hi-
vatali uton közöltek, bátor vagyok az ügyre
vonatközölő a tényállást a következőben elő-
terjeszteni, illetőleg földesíteni.

Midőn Arany akad. főtitkár úr a
mult év aug. 9. vagy 10. napján a carlsbadi
fürdőből, hova megroncsolt egészsége helyre ál-
lítása céljából orvosi tanács folytán volt kény-
telen menni, 35-40 napi ott tartózkodás után
vissza jött, első gondjának tartotta az azon idő
alatt érkezett ügydarabokat s azok elintézése mód-
ját megtekinteni. Ezt megtéve, engem tüstint
hivatali szobájába hívatott, s megelégedését
dolgozataimmal, melyek között német és francia
nyelven írt fogalmazványaim is voltak, oly sza-
vattal adta tudtomra, melyket én talán nem

is

is érdemeltém, s azonnal kijelenté, hogy a főtitkári
segéd állomására (új alapszabályok 47. §.) engem fog ja-
vaslatba hozni úgy azonban, hogy expeditori hivata-
lomát is végezzem. En érre, első meglepetésemben,
válaszolni nem tudván, engedelmest késtem tőle, hogy
ezen ügy iránt később nyilatkozhassam.

A dolog ebben maradt egész a f.é. ja-
nuár 20. vagy 21. napjáig, a mikor engem, miután
epebaja már több nap óta ágyba szorítva tartá,
s ez idő alatt újra alkalmam nyílt néhány ügy-
darabhoz fogalmazványt készíteni, ismét magához
hivatott, s a főtöbb említett szándékát azon hoz-
záadással ismételte hogy a főtitkári segéd álló-
sára mást nem akar?

Mint hogy az ügy meggondolására elég i-
dőm volt, e második alkalommal úgy nyilatkoz-
tam, hogy hajlandó vagyok ugyan kívánságá-
nak engedni, de attól tartok hogy a kettős hi-
vatal teendőit pontosan nem fogom végezhetni,
mit annyival inkább sajnálkodom kellene, mivel
jelenleg, expeditori - ha bár sok águ - teendők
pontos végzésére nézve nem csak nyugodt öntu-
dattal bírok, de e teendőket a megszorítás által
már meg is szerettem, a midőn a kettős hivatal
teendőit pontosan, kíváls jelenleg, alig végezhet-
ném. Főtitkár az erre úgy nyilatkozván hogy e

kettős hivatal teendőit végezhetem, az egyiket
dél előtt, a másikat pedig dél után, kívánsá-
gának engedtem, de egy úttal bátorkodtam meg-
jegyezni, hogy még ez esetben is, t. i. ha dél u-
tán is hivatali órákat tartok, obviously szükség-
séges egy felől az, hogy addig is míg a sek. igaz-
gató Tanács a főtitkár segéd állomásának ja-
vadalmát meghatározza, más most természetek
lépése az iránt, hogy legalább május hónap-
tól fogva az Akadémia közvetlen közelében
a bérházban legyen szállásom, mivel én jelenleg-
lakásom a Teréz külváros egyik szélső utcájában
lévén — az Akadémiába kétszeri jövet-menettel nap-
ként majd 2 órást fogok elvesztetni (febr. 1. óta ez
időt a jövet-menettel már tényleg elvesztém); más
felől pedig az, hogy ne legyen kénytelen körö-
séges irodai t. i. correctori és irnoki dolgot végezni,
mi eddigéig, a correctorok vagy irnokok akadályoztatása
esetében — a corrector dolgoz az irnok s csak a cor-
rector nem végez — nem egyszer megtörtént: lenne
szíves főtitkár úr az irodai személyzet mindegyik
tagjának egyenlő p. iroda-tízst (Officialis) orinot
eszközölni, s így őket kötelezni hogy szükség eseté-
ben mindennemű dolgot egyaránt végezzenek, — ki-
jelentvén egyébiránt ez ohajtásomról részemről azt,
miszerint a naponkénti munka beosztást az irodai-e-

gyén
J

gyének között úgy fogom intézni, hogy mind azon
teendő, melyek általa eddigelé végeztettek (cor-
rectura, ^{jegyzőkönyv-írás} ~~másolás~~ és másolás), exensul is, saját fele-
lősségem mellett, pontosan fogjak végeztetni.

Aranj főtitkár ur sűrű volt mind két ki-
vándómba becszegetni nem csak, hanem már
következő nap egy becszegetett levelet, a nagy akad.
elnök úrhoz intézve, adott kezembe azon kife-
lés mellett, hogy az szállásügyemre vonatkoz-
ván adjam az át Budán a legközelebbi ki-
hallgatási napon B. Eötvös ö. Excellenciájának.

A főtitkár ur fölépése eredményes volt, —
mert a mint a f. é. $\frac{40}{K. K.}$ sz. a. az akad. gond-
nokhoz intézett s itt másolásban aláíratott kire-
lettel csatolt leveléből láttam, abba hogy re-
kem a bétházban 3 szobából álló bismarck-
szállás adassék, mind a két akad. elnök ur má-
janus 28. becszegetett, kétszázalékosan azon fölé-
alatt, hogy ha a választandó szállás évi bére, a
sek. kigazgató Tanács által megállapítandó szál-
lási összeget többre menne, a többit én
tartozom fizetni. Tény hogy a gondnok, más szál-
lás a februári felmondási határidőn a bétházban
kapható nem lévén, egy 800 ftos szállást mondott
fel számomra febr. 1. napján, s tény hogy én a fő-
titkári segéd teendőit ugyanaz nap tessék megkez-

lettem.

Eddig a tényállás.

A mi más a főtitkári segéd teendőit illeti, azok állanak:

a) a beérkezett vagy kiadott ügydaraboknak meg-
látó s kiadó könyvbe igazolásából, mely munkát a
főtitkár ur eddigelé, mint titoknok, maga végeztet.

b) egy felől az akadémiái végzésnek (az igazga-
tó Tanács, nagygyűlés, osztály és összes ülésének), más
felől az elintézett ügydaraboknak (akár a különféle ü-
lésben, akár ülésen kívül tárgyaltak) betűsoros
lajstromba vételéből, mely munkát eddig senki nem
végeztet, mit azonban a főtitkár ur mulhatlanul
szükségessé nyilvánított azon okból, mert a bevételek
ban csak e lajstrom nyomán lehet később eligazodni.

c) Az utalványi könyvnek, melybe az írói kiste-
letdíjakról, s egyéb a könyvtári ügyet illető szá-
mláról szóló utalványok beiktatnak, a főtitkár ur
által más megadott utasítás szerinti vezetéséből, s
az utalványoknak az akad. pénztár, s az értesítésnek
az illető fel részre való elküldéséből (s az utalványok
és értesítésnek a főtitkár helybehagyása és aláírása aló-
terjesztéséből), mely munkát a főtitkár ur, mint titok-
nok, eddigelé hasonlóan maga végeztet.

d) A főtitkár akadályoztatása esetében, az ügyda-
rabort elintézésre szolgáló fogalmazványok készítéséből.

e) Az elkérés utalványoknak (s az ügydaraboknak
illető)

illető fogalmarványokról) a főtitkár akadályoztatása
esetében, a főtitkár helyettes (exentul valamelyik orszá-
lálytitkár) helybehagyása és aláírása alá tejesítéséről.

Minden munkát, a d) pont alatti munkát
kivéve, különös képzettséget nem kívánna, s csaknem
gépszerű munkának mondható; s midőn az új alap-
szabályok 47. §-a egy főtitkár-segédi állomást szor-
zott, más cél szem előtt nem lebezhettek mint az,
hogy a főtitkár ilyféle munkáitól annyival inkább
megkönnyítsék, mivel az új alapszabályok szerint,
a minden két héten megjelenő „Értesítő” szerkesztése
(a kéziratok beszerzése, rendezése s a correctura ívek
revideálása) — mit eddigelé az akad. jegyző felje-
sített — neki van közteljeszévé téve. Ugyanah a fő-
titkár teendője lesz exentul — ha ugyan nem csalszo-
lom — az akad. költségvetésnek előzetes egybeál-
lása, miután a pénztárnak, ki azt eddigelé ké-
sítette, mint kasszaviselő többé nem kétséges.

A mi pedig az expeditori teendőket illeti,
azok oly sok águak, hogy én azokat 1867 óta, a
mikor a régi-évenként 2-3 füzetnyi „Értesítő” 15-20
Értesítőre, s a régi-évenként 2 füzetnyi jegyzőkönyv
18-20 Értesítőre változott, a rendszer hivatali órá-
ban nem végezhetvén, délután is kellett, több
mint egy évig, míg t. i. a gyakorlat folytán bizonyos
routine-t el nem sajátítottam, 1½-2 órát az expi-
ditoria fordítanom.

Mint fentebb említém, e kettős hivatal teendői

dr. J.

dois a f. é. február 1. napjával megkezdtem, s azo-
kat egy rendertem be, hogy a délutáni (9-1 óráig)
rendes hivatali órában a sürgősök, a délutáni ó-
rában a kevésbé sürgősök végezem. Telentez u-
gyan azért, mert mind két nemű teendőimet pontosan
kivánom végezni, a vasárnapokat is hivatali teen-
dőim végzésre fordítom, de e kivételös működésre
csak jelenlegi lakásomnak az Akadémiától való
nagy távolságából eredő idővesztésé miatt van szük-
ség, s e rendkívüli működésre, mint már ezt előre
kiszámíthatom, a f. é. május 1-jétől fogva, mi-
dön a béhába beköltözök, szükség nem lesz.

Legéltébbem sajnálom ezt következtében,
hogy a béházi szállás ügyem kérdése egy oly fenyves
és tekintélyes testület elébe mint a tel. Igazgató
Tanács, a főtitkár ut. bejegyzése alatt jutott, s
hogy e szerint nem volt és nem lehetett semmi, ki
a tényállást a tel. Igazgató Tanács előtt földé-
ritte, a mennyiben egyedül a főtitkár az azon egyén,
ki ez ügyben a tel. Igazgató Tanács színe előtt
felvilágosítást adhatott volna. Egy úttal pedig mily
kiszáratással azért esedezem, hogy elhárítsa azon köz-
bejött eredménytől, mely szerint számaura (már alkul-
mas szállás a béhában kapható nem lévén) egy 800
foros szállás vonatott fel, méltósággal a főtit-
kári segéd javadalmát ez alkalommal meghatározni.

En

En a magam részéről alázatos tisztelettel kijelentem, hogy ha a t. k. Igazgató Tanács a főtitkári segéd főntebb elősorolt teendőinek mérlegelése után azon meggyőződésre jutna, hogy a főtitkári segéd 800 forinttal, illetőleg, a jelen esetben, a 800 ftos szállással kellőleg van díjazva, ezen határozatban, a körbeyött körülmények folytán, megengedem. Minthogy azonban állhat elő oly eset (szellemi vagy testi erőm hanyatlása, a főtitkári segéd teendőinek túlságos megszorodása stb.), melyben én a főtitkári segéd állomásától, melyet nem késtem, de egy mélyen tiszteltem és szerettem férfiú - egy Arany - kívánságára elfogadtam, magolnát a hivatali teendőinek érdekében lemondani kénytelen lessek, méltósággal a főtitkári segéd javadalmát ez esetre is a jelen alkalomból meghatározni. Legénytelen véleményem szerint e javadalom - tekintve a működés bel- és kül tisztségét - az akad. alkönyvtárnak javadalmával (= 800 ft évi díj, és 2 szobából, tartozékaiból álló szállás a palotában, melyet a jelenlegi körülmények között éventén 400 ftos bérvárt tehetni) volna párhuzamba tehető, s ily javadalmazás annál indokoltabbnak látszik, mivel a főtitkári segéd teendői, nagy részben a szünidő alatt is (csakéntul 3 hónap; új alapszab. 61. §.) folynak.

Végül mely tisztelettel bocsánatként szeretném, hogy ez alázatos előterjesztésemet közvetlenül a t. k. Igazg. Tanácshoz megértessem intézni, a helyett hogy a közvetítésre legközelebbi főnököt Arany főtitkár urat késtem volna föl, de a fönnforgó körülmények között másképen nem erekedhettem.

Mely tisztelettel kíván, Pest, 1870, márcs. 6.

A T. k. Igazgató Tanács

alázatos szolgálja
Takács Lipót

Vélem. 1870. márc. 6.

260
870

A. J. Császár,
titkár is.

6)

A
M. T. Akadémia

nagy sekélyen
Legazgató Tanácsához

aláíratos előterjesztésre
illetőleg kére

Takács István
akad. főtitkár segédnek,
és expeditornak
(1 melléklet)

MTA KÖNYVTÁRA
KÉZIRATTAR

AKADEMIAI LEVÉLTÁR

1870

KÉZIRATOK

FOLYTATÁSA
KÖVETKEZIK